

**OZORA KÖZSÉG
TELEPÜLÉSFEJLESZTÉSI KONCEPCIÓ
VÉLEMÉNYEZÉSI ANYAG**

2019.

T A R T A L O M

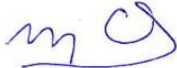
- I.** Megalapozó vizsgálat
- II.** Településfejlesztési koncepció
- III.** Örökségvédelmi hatástanulmány
- IV.** Levelek, terviratok

OZORA KÖZSÉG
TELEPÜLÉSFEJLESZTÉSI KONCEPCIÓJÁNAK
ÉS TELEPÜLÉSRENDEZÉSI ESZKÖZEINEK
MEGALAPOZÓ VIZSGÁLATA

2019.

ALÁÍRÓLAP

Készítette	 Deák-Varga Dénes	okl. építészmérnök településtervező TT 14-0058
	 Kovács Luca Kinga	tájrendező és kertépítő mérnök
Szakmai felügyelet	 Hajba Csaba	települési főépítész

Tartalomjegyzék

BEVEZETÉS.....	7
1. HELYZETFELTÁRÓ MUNKARÉSZ.....	7
1.1. Településhálózati összefüggések, a település helye a településhálózatban, térségi kapcsolatok	7
1.2. A területfejlesztési dokumentumokkal (Országos Területfejlesztési Kon koncepcióval és a területileg releváns megyei, valamint térségi területfejlesztési koncepciókkal és programokkal) való összefüggések vizsgálata	7
1.3. A területrendezési tervekkel való összefüggések vizsgálata	11
1.4. A szomszédos települések hatályos településszerkezeti terveinek – az adott település fejlesztését befolyásoló – vonatkozó megállapításai	17
1.5. Hatályos településfejlesztési döntések bemutatása	17
1.5.1. A hatályos fejlesztési koncepció, integrált településfejlesztési stratégia vonatkozó megállapításai.....	17
1.5.2. Hatályos településfejlesztési és településrendezési szerződések.....	17
1.6. A település településrendezési tervi előzményeinek vizsgálata	17
1.6.1. A hatályban lévő településrendezési eszközök	17
1.6.2. A hatályos településszerkezeti terv megállapításai, megvalósult elemek	18
1.7. A település társadalma.....	19
1.7.2. A társadalom térbeli rétegződése, konfliktusok, érdekviszonyok.....	20
1.7.3. Települési identitást erősítő tényezők (történeti és kulturális adottságok, társadalmi élet, szokások, hagyományok, nemzetiségi kötődés, civil szerveződések, vallási közösségek stb.)	20
1.8. A település humán infrastruktúrája	21
1.8.1. Humán közszolgáltatások (oktatás, egészségügy stb.).....	21
1.8.2. Esélyegyenlőség biztosítása	22
1.9. A település gazdasága	23
1.9.1. A település gazdasági súlya, szerepköre	23
1.9.2. A település főbb gazdasági ágazatai, jellemzői - nagyobb jellemző vállalkozások, mezőgazdasági, erdőgazdasági vállalkozások, gazdasági telephelyek.....	23
1.9.3. A gazdasági szervezetek jellemzői, fontosabb beruházásai települést érintő fejlesztési elképzelése	23
1.9.4. A gazdasági versenyképességet befolyásoló tényezők (elérhetőség, munkaerő képzettsége, K+F stb.).....	23
1.9.5. Ingatlanpiaci viszonyok (kereslet-kínálat)	24
1.10. Az önkormányzat gazdálkodása	24
1.10.1. Költségvetés, vagyongazdálkodás, gazdasági program.....	24
1.10.2. Az önkormányzat településfejlesztési tevékenysége, intézményrendszere	24
1.10.3. Gazdaságfejlesztési tevékenység	25

1.10.4. Foglalkoztatáspolitiká.....	25
1.10.5. Lakás- és helyiséggazdálkodás.....	25
1.10.6. Intézményfenntartás	25
1.10.7. Energiagazdálkodás	25
1.11. Településüzemeltetési szolgáltatások.....	25
1.12. A táji és természeti adottságok vizsgálata	25
1.12.1. Természeti adottságok	25
1.12.2. Tájhasználat, tájszerkezet.....	26
1.12.3. Védett, védendő táji-, természeti értékek, területe	29
1.12.4. Tájhasználati konfliktusok és problémák értékelése.....	30
1.13. Zöldfelületi rendszer vizsgálata	30
1.13.1 A települési zöldfelületi rendszer elemei	30
1.13.2. A zöldfelületi rendszer konfliktusai és problémái	31
1.14. Az épített környezet vizsgálata.....	31
1.14.1. Területfelhasználás vizsgálata	31
1.14.2. A telekstruktúra vizsgálata	33
1.14.3. Önkormányzati tulajdon kataszter	35
1.14.4. Az épületállomány és a környezet geodéziai felmérése	37
1.14.5. Az építmények vizsgálata	37
1.14.6. Az épített környezet értékei.....	38
1.14.7. Az épített környezet konfliktusai, problémái	46
1.15. Közlekedés.....	46
1.15.1. Hálózatok és hálózati kapcsolatok.....	46
1.15.2. Közúti közlekedés	46
1.15.3. Közösségi közlekedés	46
1.15.4. Kerékpáros és gyalogos közlekedés	47
1.15.5. Parkolás	47
1.16. Közművesítés.....	47
1.16.1. Víziközművek.....	47
1.16.2. Energia.....	48
1.16.3. Elektronikus hírközlés (vezetékes elektronikus hálózat, vezeték nélküli hírközlési építmények).....	48
1.17. Környezetvédelem (és településüzemeltetés)	49
1.17.1. talaj.....	49
1.17.2. felszíni és a felszín alatti vizek	49
1.17.3. levegőtisztaság és védelme	49

1.17.4. zaj- és rezgésterhelés	49
1.17.5. sugárzás védelem	50
17.6. hulladékkezelés	50
1.17.7. vizuális környezetterhelés	50
1.17.8. árvízvédelem	50
1.18. Katasztrófavédelem (területfelhasználást, beépítést, befolyásoló vagy korlátozó tényezők).	50
1.18.1. építésföldtani korlátok	51
1.18.2. Vízirajzi veszélyeztetettség.....	51
1.19. Ásványi nyersanyag lelőhely.....	52
2. HELYZETELEMZŐ MUNKARÉSZ	52
2.1. A vizsgált tényezők elemzése, egymásra hatásuk összevetése.....	52
3. HELYZETÉRTÉKELŐ MUNKARÉSZ	53
3.1. A helyzetelemzés eredményeinek értékelése, szintézis	53
3.1.1. A folyamatok értékelése.....	53
3.1.2. A település és környezetének fejlesztését befolyásoló külső és belső tényezők összefoglaló értékelése	53
3.1.3. A településfejlesztés és -rendezés kapcsolata	55
3.2. Problématérkép/értéktérkép	55
3.3. Eltérő jellemzőkkel rendelkező településrészek	59
3.3.1. településrészek kijelölése, pontos lehatárolása, a lehatárolás indoklása, térképi ábrázolása, a lehatárolt településrészek rövid bemutatása.....	59
3.3.2. szegregált vagy szegregációval veszélyeztetett területek lehatárolása, térképi ábrázolása és helyzetelemzése.....	61
3.3.3. egyéb szempontból beavatkozást igénylő területek lehatárolása, térképi ábrázolása és helyzetelemzése	62

BEVEZETÉS

A megalapozó vizsgálat a településfejlesztési koncepcióról, az integrált településfejlesztési stratégiáról és a településrendezési eszközökről, valamint egyes településrendezési sajátos jogintézményekről szóló (314/2012. XI. 8.) Korm. rendelet 1. melléklet szerinti tartalommal készült el.

1. HELYZETFELTÁRO MUNKARÉSZ

1.1. Településhálózati összefüggések, a település helye a településhálózatban, térségi kapcsolatok

Ozora Tolna megyében a Tamási járáshoz tartozik, amelyet 32 település alkot. Köztük 3 város (Simontornya, Tamási, Gyöngyös) található.

Ozora északról Lajoskomárom, Mezőszilas, Igar (Fejér megye), keletről Tolnanémedi, délről Pincehely és Tamási, nyugatról Fűrger és Felsőnyék települések határolják.

Ozora a 61., 64. és 65. számú főútról közelíthető meg. A 61. sz. főúton keresztül érhető el a tőle 35 km-re keletre haladó M6 autópálya. A község közúton Simontornyától 13 km, Tamásitól 23 km, Szekszárdtól 65 km, Pakstól 45 km, Budapesttől 137 km távolságban található. A településen vasútvonal nem halad át, a közúton megközelíthető legközelebbi vasúti megállók Pincehely és Simontornya.

A település méretéből adódóan alapfokú települési funkciókat lát el.

1.2. A területfejlesztési dokumentumokkal (Országos Területfejlesztési Koncepcióval és a területileg releváns megyei, valamint térségi területfejlesztési koncepciókkal és programokkal) való összefüggések vizsgálata

Az Országos Területfejlesztési Koncepció (továbbiakban: OTK) célja, hogy – az Országos Fejlesztéspolitikai Koncepcióval összhangban – kijelölje az ország területfejlesztési politikájának célkitűzéseit, elveit és prioritás-rendszerét, megteremtve a területi szempontok konzekvens érvényesítésének lehetőségét, mind az ágazati szakpolitikák, mind az országos és területi programok kidolgozásában. A területfejlesztési politika fő funkciója az ország területileg harmonikus és hatékony működésének és kiegyensúlyozott, fenntartható területi fejlődésének megteremtése, valamint a területi leszakadás mérséklése.

A területfejlesztési politika átfogó céljai 2020-ig:

- térségi versenyképesség,
- területi felzárkózás,
- fenntartható térségfejlődés és örökségvédelem,
- területi integrálódás Európába,
- decentralizáció és regionalizmus.

Terület- és Településfejlesztési Operatív Program (TOP) - 2014-2020.

A 2014 - 2020. közötti időszakban az EU források a gazdaságfejlesztést célozzák meg. A TOP elsődleges célja a térségi, decentralizált gazdaságfejlesztés, a foglalkoztatás növelése. Két fő stratégiai célja van:

1. Gazdaság-élénkítéshez és foglalkoztatási szint növeléséhez szükséges helyi feltételek biztosítása.
2. Vállalkozásbarát településfejlesztés, az életminőség és társadalmi összetartozás javításához szükséges helyi feltételek biztosítása.

A TOP prioritásai:

1. prioritás: térségi gazdasági környezet fejlesztése a foglalkoztatás elősegítésére

Célja: a vállalkozások munkahelyteremtő képességének ösztönzése, a helyi gazdaság működését segítő helyi-térségi feltételek biztosításával.

- a vállalkozások munkahelyteremtő képességének ösztönzése, a helyi gazdaság működését segítő helyi-térségi feltételek biztosításával,
- a turizmus területi adottságaiban rejlő endogén potenciál kibontakoztatása a foglalkoztatás elősegítése érdekében,
- a munkahelyek elérhetőségének javítása, a munkavállalók mobilitásának segítése a közlekedési feltételek fejlesztésével,
- a kisgyermekesek munkaerőpiacra történő visszatérése a gyermekellátási szolgáltatások fejlesztése által.

2. prioritás: Vállalkozásbarát, népességmegtartó településfejlesztés

Célja: a vállalkozások, befektetők és a lakosság számára vonzó települési környezet kialakítása, gazdaságösztönzés, fiatalok, népesség megtartása

3. prioritás: Alacsony széndioxid kibocsátású gazdaságra való áttérés kiemelten a városi területeken

Célja: fenntartható városi közlekedés és önkormányzati energetikai fejlesztések

4. prioritás: A helyi közösségi szolgáltatások fejlesztése és a társadalmi együttműködés erősítése

Célja: Önkormányzati közszolgáltatások hozzáférhetőségének és minőségének javítása

5. prioritás: megyei és helyi emberi erőforrás fejlesztés, foglalkoztatás ösztönzés, társadalmi együttműködés

Célja: az ERFA prioritásokhoz kapcsolódó ESZA támogatások, kiemelten a megyei gazdaságfejlesztéshez kapcsolódó foglalkoztatási célú támogatások, a szociális város-rehabilitációhoz kapcsolódó közösségi, humán fejlesztések támogatása, továbbá a helyi identitás és kohézió erősítése.

6. prioritás: Fenntartható városfejlesztés a megyei jogú városokban

7. prioritás: Községi szinten irányított városi helyi fejlesztések

Célja: - kísérleti jelleggel, városokban (10 ezer fő feletti) a helyi civil szervezetek, vállalkozások és önkormányzatok együttműködésével, alulról szerveződve alakított helyi akciócsoportokon keresztül, helyi fejlesztési stratégiákon alapuló fejlesztések – 20-30 db városi CLLD.

- Központi elem a helyi közösség részvétele a tervezésben és a megvalósításban.
- Kiemelt cél a fiatalok részvétele, a fiatalok megtartása.
- Lakótelepeken megvalósuló helyi fejlesztési, közösségszervezési programok ösztönzése.

A Tamási Kistérség Fejlesztési Programja 2013-ban készült a 2014-2020 közötti időszakra vonatkozóan. A dokumentációt a HOZAM 2001 Vidékfejlesztő és Gazdasági Szolgáltató Kft. készítette.

A Program elsődleges célkitűzés a közlekedési kapcsolatok javítása, a vonalas infrastruktúra fejlesztése és rekonstrukciója. A turizmus gazdaságban betöltött szerepének növelése. A kistérségben a turizmus jelenti az elsődleges kitörési pontot. Ennek fellendítése valamint ehhez kapcsolódóan a megfelelő infrastruktúra, a közlekedési feltételek megteremtése a cél.

1. PRIORITÁS: A MEGYE KOHÉZIÓJÁNAK ERŐSÍTÉSE

- 1.1.Stratégiai program: A településrendszer fejlesztése
- 1.2.Stratégiai program: Területfejlesztési intézményrendszer
- 1.3.Stratégiai program: Térségmarketing
- 1.3.1. Operatív program: A megye hazai és nemzetközi promóciója

2. PRIORITÁS: A MEGYE GAZDASÁGI VERSENYPÉSSÉGÉNEK JAVÍTÁSA

- 2.1.Stratégiai Program: A vállalkozások versenyképességének javítása
- 2.1.2.Operatív program: A vállalkozások felkészítése az EU csatlakozás követelményeire
- 2.1.3.Operatív program: A támogatási források abszorpciót segítő pénzügyi mechanizmusok fejlesztése
- 2.1.4.Operatív program: Az információs gazdaság megalapozása
- 2.1.5.Operatív program: Az innováció menedzsment és transzfer feltételeinek megteremtése
- 2.2 .Stratégiai Program: A működő tőke vonzása
- 2.2.1. Operatív program: A megye ipari parkjainak fejlesztése

3. PRIORITÁS: MEZŐGAZDASÁG- ÉS VIDÉKFEJLESZTÉS

- 3.1.Stratégiai Program: A versenyképes agrárágazatok fejlesztése
- 3.1.1. Operatív program: Versenyképes mezőgazdasági ágazatok fejlesztése
- 3.1.2.Operatív program: Organikus és nem élelmiszer célú (non-food) mezőgazdasági termelés fejlesztése
- 3.1.3. Operatív program: Az erdészeti szektor fejlesztése
- 3.2.Stratégiai Program: Agrártermékek feldolgozása
- 3.2.1. Operatív program: Az agrárlogisztikai szolgáltatások fejlesztése
- 3.3. Stratégiai Program: Falusias (vidéki) térségek fejlesztése
- 3.3.1. Operatív program: Hagyományos háziiparok és kézműves mesterségek

4. PRIORITÁS: TURIZMUSFEJLESZTÉS TOLNA MEGYÉBEN

- 4.1. Stratégiai program: Turisztikai termékek fejlesztése és promóciója
- 4.1.1. Operatív program: Turisztikai termékek fejlesztése és promóciója
- 4.2. Stratégiai program: A turizmust kiszolgáló infrastruktúra fejlesztése
- 4.2.1. Operatív program: A turizmust kiszolgáló infrastruktúra fejlesztése

5. PRIORITÁS: AZ EMBERI ERŐFORRÁSOK FEJLESZTÉSE TOLNA MEGYÉBEN

- 5.1.Stratégiai program: Foglalkoztatási problémák megoldása
- 5.1.1 Operatív program: Aktív foglalkoztatáspolitikai eszközök fejlesztése
- 5.2. Stratégiai program: Oktatás, képzés fejlesztése
- 5.2.1.Operatív program:A szakképzés minőségének, a szakképzettség munkaerőpiaci értékének javítása
- 5.3. Stratégiai program: Kultúra és közművelődés
- 5.3.1. Operatív program: A megye tárgyi és szellemi örökségének megőrzése

6. PRIORITÁS:FENNTARTHATÓ KÖRNYEZETI FEJLŐDÉS ELŐSEGÍTÉSE

- 6.1.Stratégiai Program: Környezetvédelmi beruházások
- 6.1.1. Operatív program: Települési szilárd hulladékok kezelése
- 6.1.2.Operatív program: Szennyvizek ártalommentes elhelyezése
- 6.2.Stratégiai Program: Természeti értékek védelme

7. PRIORITÁS: KÖZLEKEDÉSFEJLESZTÉS

- 7.1.Stratégiai Program: Gyorsforgalmi úthálózat fejlesztése
- 7.2.Stratégiai Program: Főúthálózat fejlesztése
- 7.3.Stratégiai Program: Alsóbb rendű utak fejlesztése
- 7.4.Stratégiai Program Alsóbb rendű utak (Kerékpárutak) fejlesztése
- 7.5.Stratégiai Program: Vasúthálózat fejlesztése
- 7.6.Stratégiai Program: Légitököledés fejlesztése
- 7.7.Stratégiai Program: Vizi közlekedés fejlesztése

Tolna Megye Integrált Területi Programja (TIP) 2014-2020.

A TIP célrendszere illeszkedik a többi területfejlesztési dokumentumhoz.

A megvalósítandó célok:

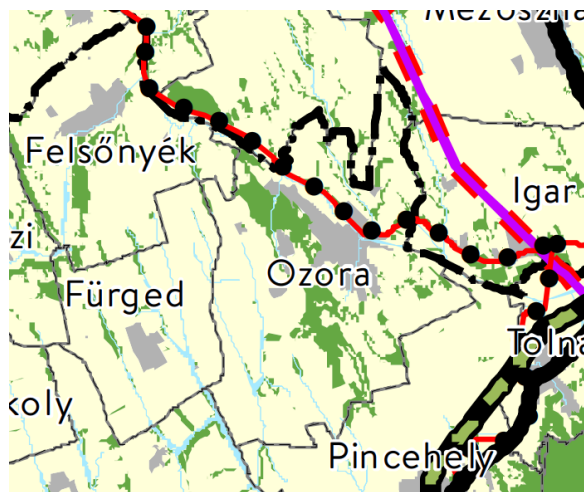
- Fenntartható gazdaság- és turizmusfejlesztés, munkahelyteremtés
- Közlekedésfejlesztés
- Környezeti fenntarthatóság elősegítése
- Közfintézmények fejlesztése
- Élhető települések
- Lakossági együttműködések, civil kezdeményezések elősegítése

1.3. A területrendezési tervekkel való összefüggések vizsgálata

A településrendezési tervek készítése, módosítása során meg kell teremtetni az összhangot a magasabb szintű tervekkel. 2019. március 15-től Magyarország és egyes kiemelt térségeinek területrendezési tervéről szóló 2018. évi CXXXIX. törvény (Trtv.) hatályos. Továbbá a 11/2016. (IX. 26.) sz. rendelettel módosított 9/2005. (V. 12.) megyei önkormányzati rendelettel elfogadott Tolna Megyei Területrendezési Terve még hatályban van.

Az **Országos Területrendezési Terv** Ozora községet az alábbiakban érinti:

Szerkezeti terv

A terv a település külterületeit nagyrészt mezőgazdasági térségbe, kisebb foltokban viszont erdőgazdasági térségbe sorolta. A települési térség a belterületet és Döbrentepusztát jelöli, a külterületi részén pedig áthalad az országos kerékpárút törzshálózat.

Trtv. 11. § A kiemelt térségi, illetve megyei területfelhasználási kategóriák területén belül a települési területfelhasználási egységek kijelölése során

a) az erdőgazdálkodási térségben a települési területfelhasználási egységeket a térséget lefedő erdők övezetére és az erdőtelepítésre javasolt terület övezetére vonatkozó szabályok szerint kell kijelölni, és legalább 75%-ban erdőterület területfelhasználási egységbe kell sorolni;

b) a mezőgazdasági térség területének legalább 75%-át elsődlegesen a mezőgazdasági terület települési területfelhasználási egységbe kell sorolni, a fennmaradó rész természetközeli terület vagy különleges honvédelmi, katonai és nemzetbiztonsági célra szolgáló terület területfelhasználási egységbe sorolható;

c) a vízgazdálkodási térség területét – e törvény hatálybalépését megelőzően már jogszerűen kijelölt beépítésre szánt területek kivételével – vízgazdálkodási terület, vízgazdálkodási célú erdőterület, vízgazdálkodási célú mezőgazdasági terület, természetközeli terület, továbbá különleges honvédelmi, katonai és nemzetbiztonsági célú terület vagy honvédelmi célú erdőterület területfelhasználási egységbe kell sorolni, és a működési területével érintett vízügyi igazgatási szervvel egyeztetve kell pontosítani;

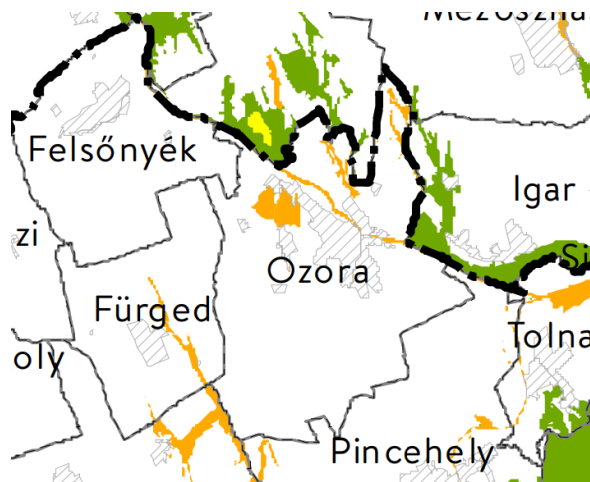
d) a települési térség területén bármely települési területfelhasználási egység kijelölhető;

e) a sajátos területfelhasználású térség területét a terület tervezett felhasználásának megfelelően honvédelmi, különleges, közlekedési, erdő-, gazdasági vagy intézményterület települési területfelhasználási egységbe kell sorolni.

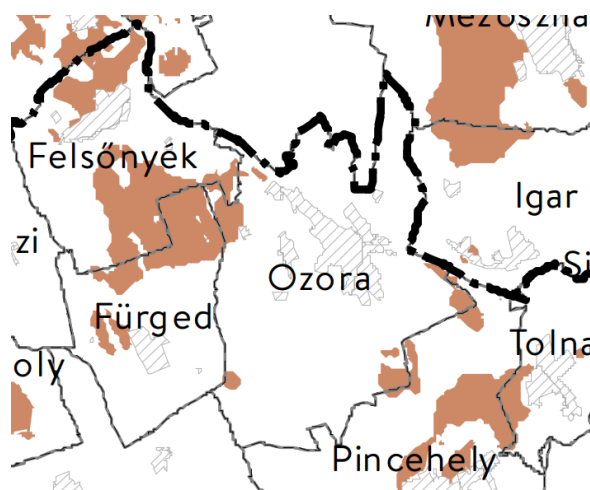
Országos övezetek:

1-3. Ökológiai hálózat magterületének, ökológiai folyosójának és puffertérületének övezete: A település területét az ökológiai hálózat elemei közül csak az ökológiai folyosók érintik, melyek a

Sió-csatorna mentén, a Döbrentei erdőben és a közigazgatási terület északi részén a Névtelen-patak mentén és a Halomi-tó környékén fordulnak elő. (Az övezetre vonatkozó szabályokat a Trtv. 25.§, 26.§, 27.§-ok tartalmazzák)

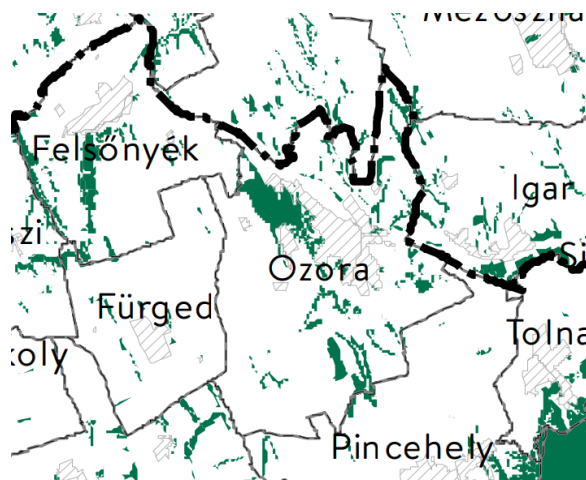
4. **Kiváló termőhelyi adottságú szántók övezete:** A település területét kis mértékben érintik. (Az övezetre vonatkozó szabályokat a Trtv. 28.§ tartalmazza)

5. **Jó termőhelyi adottságú szántók övezete:**

(Az övezetre vonatkozó előírásokat tartalmazó miniszteri rendelet még nem jelent meg.)

6. **Erdők övezete:** A település területét kis mértékben érinti. (Az övezetre vonatkozó szabályokat a Trtv. 29.§ tartalmazza)

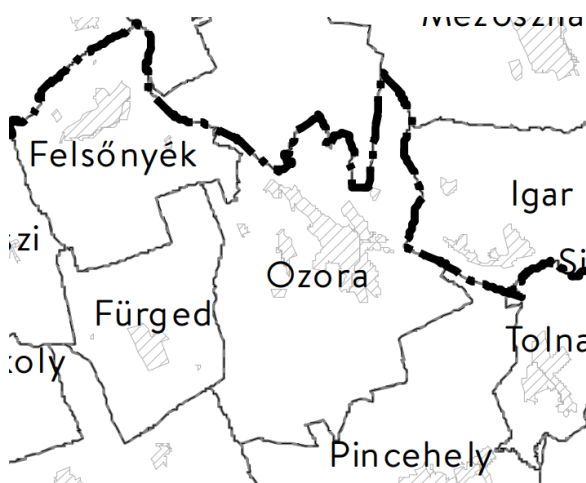
7. Erdőtelepítésre javasolt területek övezete

(Az övezetre vonatkozó előírásokat tartalmazó miniszteri rendelet még nem jelent meg.)

8. Tájképvédelmi terület övezete:

(Az övezetre vonatkozó előírásokat tartalmazó miniszteri rendelet még nem jelent meg.)

9. Világörökség és világörökség várományos terület övezete: A település területét nem érinti.

10. Vízminőség-védelmi terület övezete:

(Az övezetre vonatkozó előírásokat tartalmazó miniszteri rendelet még nem jelent meg.)

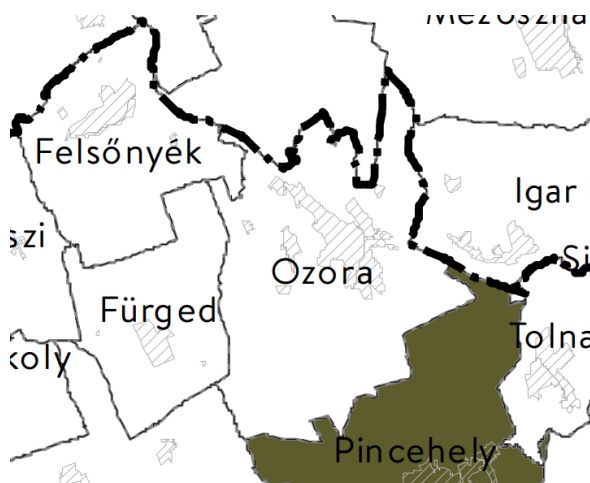
11. Nagyvízi meder övezete

(Az övezetre vonatkozó előírásokat tartalmazó miniszteri rendelet még nem jelent meg.)

12. VTT-tározók övezete:

(Az övezetre vonatkozó előírásokat tartalmazó miniszteri rendelet még nem jelent meg.)

13. Honvédelmi és katonai célú terület övezete: A település területét nem érinti.

Tolna Megye Területrendezési Terve Ozora községet az alábbiakban érinti

Szerkezeti terv

A terv Ozora belterületét települési térségbe, a külterület nyugati részeit vegyes területfelhasználású térségbe, a keleti részét mezőgazdasági térségbe sorolta. Erdőgazdálkodási térség a település déli, valamint északkeleti részén található.

A településen áthaladó Simontornya – Irgszemcse közti térségi jelentőségű mellékút a terv szerint délről új települést elkerülő nyomvonalat kap.

A települést érinti az országos kerékpárút törzshálózata és a 132 kV-os elosztó hálózat egy szakasza.

Az Országos Területfejlesztési és Területrendezési Információs rendszerben (TEIR) lévő alapadatok alapján Ozora közigazgatási területét érintően:

Település területe (ha)	Erdőgazdálkodási térség (ha)	Vegyes területfelhasználású térség (ha)	Települési térség (ha)	Mezőgazdasági térség (ha)	Vízgazdálkodási térség (ha)
5957,55	532,02	2567,55	529,09	2304,77	24,08

Térségi övezetek

(Egyes térségi övezetek megnevezése a Trtv. hatálybalépésével megváltozott, ugyanakkor a megyei terv még hatályban van, ezért a térségi övezetek megjelölésekor a megyei terv kifejezéseit használjuk.)

- Magterület, ökológiai folyosó, pufferterület övezete:** a település a magterület és az ökológiai folyosó övezetében érintett.
- Kiváló termőhelyi adottságú szántóterület, jó termőhelyi adottságú szántóterület övezete:** a település területét mindkét övezet érinti.
- Kiváló adottságú erdőterület a települést érinti, erdőtelepítésre alkalmas terület:** a település területe nagyobb foltokban érintett.

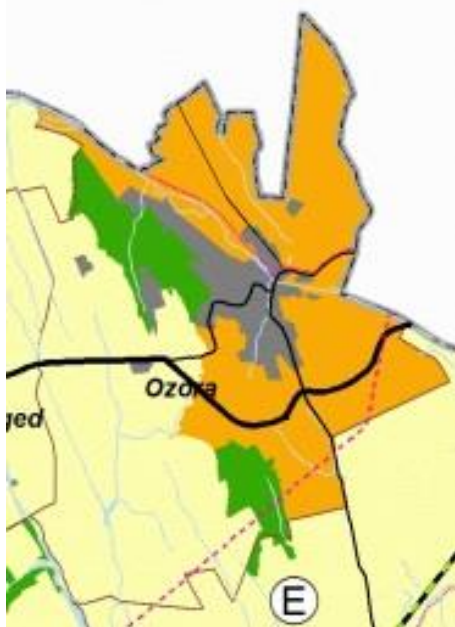
4. **Tájképvédelmi szempontból kiemelten kezelendő terület:** a település területe érintett.
5. **Világörökségi és világörökségi várományos terület:** a település területe nem érintett.
6. **Országos vízminőség-védelmi terület:** a település területe nem érintett.
7. **Nagyvízi meder:** a település területe nem érintett.
8. **Ásványi nyersanyagvagyon-terület:** a település területe nem érintett.
9. **Kiemelt fontosságú honvédelmi terület, honvédelmi terület:** a település területe nem érintett.
10. **Rendszeresen belvízjárta terület:** a település területe nem érintett.
11. **Földtani veszélyforrás területe:** a település területe érintett.
12. **Tájszabályozási igénylő terület:** a település területe nem érintett.
13. **Szélerőműpark telepítéséhez vizsgálat alá vonható terület:** a település területe érintett.

MTrT 11/A. §: A szélerőműpark telepítéséhez vizsgálat alá vonható terület övezetén belül szélerőműpark a települési térség védelme érdekében a belterület határától és a gazdasági terület kivételével a belterülethez szervesen kapcsolódó beépítésre szánt területtől 1000 m távolságban létesíthető.

Azonban a 253/1997. (XII. 20.) Korm. rendelet (OTÉK) 10. § (4) bekezdése szerint:

(4) Beépítésre szánt területen és beépítésre szánt terület határától számított 12 000 méteren belül -a háztartási méretű kiserőműnek számító szélerőmű kivételével- szélerőmű, szélerőmű park nem helyezhető el.

Fentiek értelmében Ozorán szélerőmű elhelyezésére nincs lehetőség.

Tolna megye Szerkezeti tervlapjának Ozorát érintő részlete

OZORA
Területrendezési tervekkel való
összefüggések vizsgálati térképe
ökológiai folyosó övezete

JELMAGYARÁZAT

 ökológiai folyosó övezete

- ökológiai folyosó övezete : 357,69 ha (Duna-Dráva Nemzeti Park adatszolgáltatása alapján)
- az övezettől való eltérés nagysága : 0 %

OZORA
Területrendezési tervekkel való
összefüggések vizsgálati térképe
kiváló és jó termőhelyi adottságú szántóterületek
övezete

JELMAGYARÁZAT

- kiváló termőhelyi adottságú szántóterület
- jó termőhelyi adottságú szántóterület

- kiváló termőhelyi adottságú szántóterület : 296,03 ha és jó termőhelyi adottságú szántóterület : 192,73 ha övezete (Földmérési és Távérzékelési Intézet adatszolgáltatása alapján)
- az övezettől való eltérés nagysága : 0 %

OZORA

Területrendezési tervekkel való
összefüggések vizsgálati térképe
kiváló termőhelyi adottságú szántóterület és
erdőtelepítésre javasolt terület

JELMAGYARÁZAT

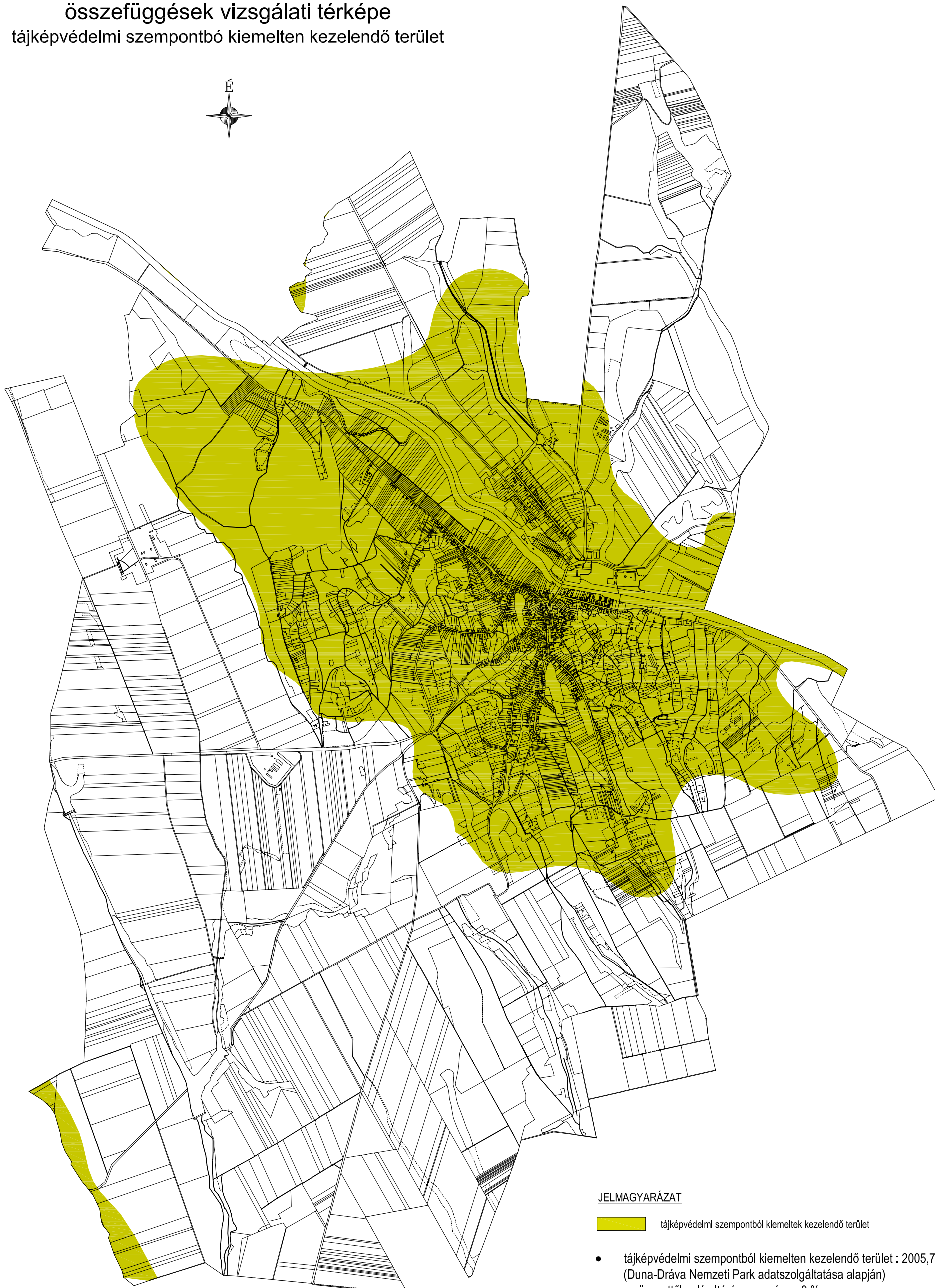
- kiváló termőhelyi adottságú erdőterület
- erdőtelepítésre javasolt terület

- kiváló termőhelyi adottságú erdőterület : 156,9 ha (Baranya Megyei Kormányhivatal Agrárügyi Főosztály Erdészeti Osztály adatszolgáltatása alapján)
- erdőtelepítésre javasolt terület : 414,68 ha (Földmérési és Távérzékelési Intézet adatszolgáltatása alapján)
- az övezettől való eltérés nagysága : 0 %

OZORA

Területrendezési tervekkel való
összefüggések vizsgálati térképe

tájképvédelmi szempontból kiemelten kezelendő terület

JELMAGYARÁZAT

 tájképvédelmi szempontból kiemelten kezelendő terület

- tájképvédelmi szempontból kiemelten kezelendő terület : 2005,77 ha
(Duna-Dráva Nemzeti Park adatszolgáltatása alapján)
- az övezettől való eltérés nagysága : 0 %

1.4. A szomszédos települések hatályos településszerkezeti terveinek – az adott település fejlesztését befolyásoló – vonatkozó megállapításai

Az Ozorával szomszédos települések (Lajoskomárom, Mezőszilas, Igar, Tolnanémedi, Pincehely, Tamási, Fürged, Felsőnyék) önkormányzatai a településrendezési terv készítés előzetes tájékoztatási szakaszába bevonásra kerültek. A beérkezett válaszok alapján a szomszédos települések fejlesztési elképzelései nem tartalmaznak olyan megállapításokat, amelyek Ozora fő fejlesztési irányait befolyásolják.

A településrendezési terv további egyeztetési szakaszába a szomszédos települések önkormányzatai továbbra is bevonásra kerülnek.

1.5. Hatályos településfejlesztési döntések bemutatása

1.5.1. A hatályos fejlesztési koncepció, integrált településfejlesztési stratégia vonatkozó megállapításai

Ozora 2003-ban készített településfejlesztési koncepciójának – mely a 15/2003. (IV. 23.) számú Kt. határozattal került elfogadásra – fő célkitűzései voltak:

- népesség megtartása (ez nem igazán sikerült),
- mezőgazdaság fellendítése,
- idegenforgalmi vonzerő növelése (ez a vár fejlesztésének köszönhetően nagyrészt teljesült),
- új ipari és szolgáltató cégek vonzása (ez nem igazán sikerült),
- közlekedési kapcsolatok fejlesztése Iregszemcse, Lajoskomárom, Mezőszilas felé (mindeddig nem valósult meg).
- a községi hulladéklerakóhely megszüntetendő, területe rekultiválandó, majd véderdővé nyilvánítandó (megvalósult)
- Kulapuszta területére műemléki rehabilitációs terv készítendő, valamint a jelenlegi gazdasági funkció helyett idegenforgalmi hasznosítás javasolt (Kulapuszta bekerült a Nemzeti Kastélyprogramba, majd törölték belőle).
- Döbrönte szőlőhegy területének rendezése (a településrész időközben elnéptelenedett).
- a községben található régi, jellegzetes tolnai épületek, valamint régi szobrok és keresztek helyi védelemben részesítendő (a TAK és TKR elkészült).
- Szennyvízhálózat kiépítése a községben (még nem valósult meg).

1.5.2. Hatályos településfejlesztési és településrendezési szerződések

Az Önkormányzat a településrendezési terv elkészítése céljából (Településrendezési eszközök, településfejlesztési koncepció) szerződést kötött a Meridián Mérnöki Iroda Kft.-vel, illetve Deák-Varga Dénes településtervezővel.

1.6. A település településrendezési tervi előzményeinek vizsgálata

1.6.1. A hatályban lévő településrendezési eszközök

Településfejlesztési koncepció - elfogadva 15/2003. (IV. 23.) számú határozattal

Településszerkezeti terv - jóváhagyva 50/2005. (XI. 16.) számú rendelettel

Helyi Építési Szabályzat – jóváhagyva 9/2005. (XI. 17.) számú rendelettel

Helyi Építési szabályzat I. módosítás – jóváhagyva 7/2009. (VIII. 26.) számú rendelettel

Helyi Építési szabályzat II. módosítás – jóváhagyva 7/2012. (II. 14.) számú rendelettel

1.6.2. A hatályos településszerkezeti terv megállapításai, megvalósult elemek

A hatályos településszerkezeti terv javaslatai:

- a) A Sió híd felújítása, valamint töltés megerősítése a Sió Projekt keretén belül megtörtént.
- b) A Siófoktól Simontornyáig tervezett országos kerékpárút a Sió töltésén eddig nem valósult meg.
- c) A község szennyvízcsatorna hálózata nem került kiépítésre.
- d) Az omlásveszélyes területeken a partfal megerősítése megtörtént.
- e) Új sportterület a meglévőtől keletre megvalósult.

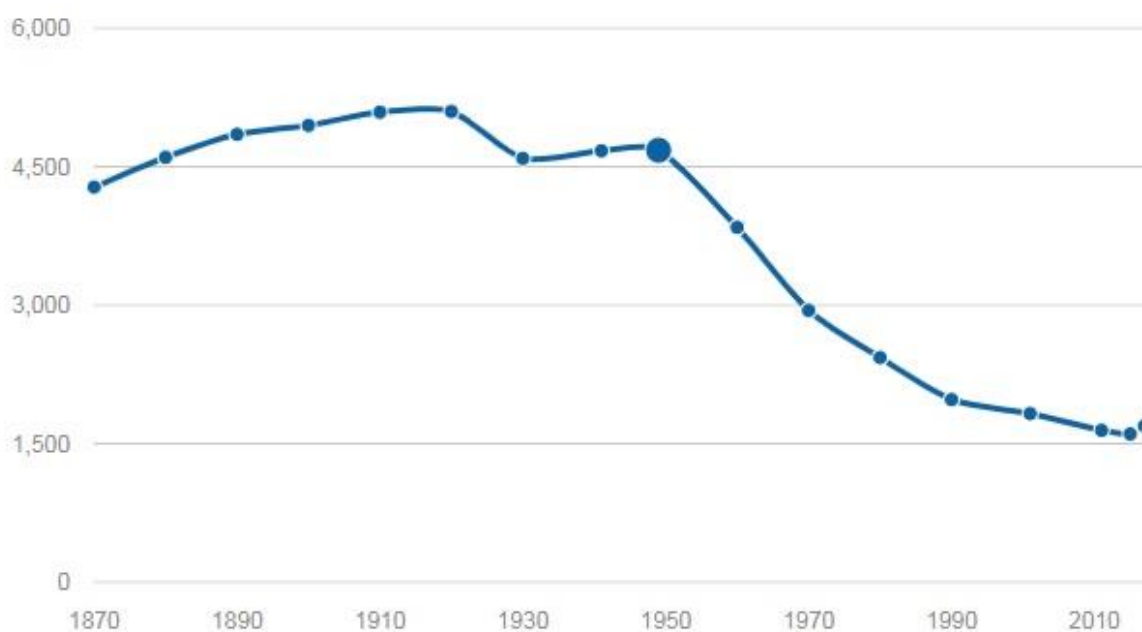
1.7. A település társadalma

1.7.1. Demográfia, népesség, nemzetiségi összetétel, képzettség, foglalkoztatottság, jövedelmi viszonyok, életminőség

Ozora lakónépességének száma a 20. század közepéig alapján véve stagnált. Ettől kezdve a nagyfokú elvándorlás veszélyes mértékű népességcsökkenést okozott.

Az állandó népesség alakulása:

Év	1900	1910	1920	1930	1941	1950	1960	1970	1980	1990	2001	2011	2018
Fő	4947	5091	5098	4590	4672	4600	3843	2943	2586	2107	1872	1737	1658

Ozora népességének alakulása 1870-től 2018 -ig (fő) (forrás: www.nepesseg.com)

A település népességmegtartó erejének egyik fő összetevője a munkalehetőségek helyben való biztosítása. Önálló vállalkozásokban és mezőgazdasági vállalkozásokban is dolgoznak helyben.

Az eljáró, ingázó dolgozók száma jelentős, túlnyomó részük Székesfehérvárra és Dunaújvárosba jár dolgozni. A befelé ingázók száma 5 fő (orvosirnok, pedagógus, köztisztviselő).

Foglalkoztatott	Inaktív kereső	Munkanélküli	Eltartott
457	592	120	475

A népesség megoszlása gazdasági aktivitás szerint (fő) (Forrás: KSH, 2011)

A 7 éves és idősebb népesség a befejezett legmagasabb iskolai végzettség szerint:

Első évfolyamát sem végezte el: 31 fő.

1-8. évfolyam: 610 fő.

Középfokú iskola érettségi nélkül, szakmai oklevéllel: 317 fő.

Érettségi: 183 fő.

Egyetemi, főiskolai oklevéllel: 70 fő.

A munkanélküliek tényleges számát csak becsülni lehet, de mindenképp meghaladja a regisztrált munkanélküliek számát. A munkanélküliek részére a Tolna Megyei Kormányhivatal Foglalkoztatási Osztálya szervez képzéseket.

Ozórán a lakosság 16 %-a volt roma nemzetiségű, 1 % alatti volt német nemzetiségű 2011-ben.

1.7.2. A társadalom térbeli rétegződése, konfliktusok, érdekviszonyok

A népességfogyás, az öregedési index növekedése, a munkanélküliség és a válások magas száma az életszínvonal romlását és a társadalmi elidegenedést idézhetik elő.

1.7.3. Települési identitást erősítő tényezők (történeti és kulturális adottságok, társadalmi élet, szokások, hagyományok, nemzetiségi kötődés, civil szerveződések, vallási közösségek stb.)

A környék legkorábbi ismert lakói a pannon népek, majd a betelepülő kelták voltak. A keltákat leigázó rómaiak idejében sem csökkent a térség szerepe. Átkelőhely lévén, valószínűleg megszálló és lóváltó helyet is létesítettek itt. A Sió első szabályozása is a rómaiak nevéhez fűződik. A római birodalom bukása után e tájat is elérték a népvándorlás hullámai. Keleti gótok, hunok és longobárdok után két évszázadra az avarok vették birtokba a Kárpát-medencét.

Ozora első írásos említése 1009-ből származik, a pécsi püspöki alapítólevélből. A települést, az egykori jobbágyfalut az Ozorai nemesi család birtokolta. A szabályos négyzet alaprajzú, itáliai reneszánsz stílusban épült várkastélyt Mátyás király egyik itáliai származású kedvelt híve, Ozorai Pipó (Filippo Scolari) építtette a XV. században. A vár mellett Szent Margitnak szentelt gótikus plébániatemplom is épült.

A település déli részén, a Barátkút-téren a XV. század elején ferences kolostort alapítottak. 1537-ben Török Bálint seregei elfoglalták Ozorát, mely ostrom során a Szent Margit templom is elpusztult. Ma ennek helyén a barokk plébániatemplom áll. Az 1600-as évek végén az Ozorai uradalom az Eszterházyak birtokába került. Az Eszterházyak ozorai uradalmi központja újabb fellendülést hozott a település számára. 1733-ra a romos várat helyreállították börtön, magtár és borpince céljára. 1725-28 között a plébániatemplomot is újjáépítették, majd később kibővítették.

Az 1700-as évek első felében épült meg a Kulapusztai kastély és méntelep. II. József idején a településen 2238 főt írtak össze, melyet 549 család alkotott, 418 lakóépületben. 1798-ban hétszobás vendégfogadó épült a mezővárosban.

Ozora neve az 1848-as szabadságharc egyik jelentős hadi eseménye által vált országosan ismertté. Ezt követően a község lakossága meglehetősen elszegényedett, majd lassú fejlődésnek indult. 1873-75 között 6 tantermes katolikus iskola épült, mely 1910-ben új szárnyal bővült. Az épületet 1966-ban modernizálták. 1927-ban a Sión új vasbeton híd épült.

Ozora életében két híres költő is jelentős szerepet játszott. A volt hercegi nagyvendéglőben lépett fel először színészként Petőfi Sándor. A másik költő Illyés Gyula, aki gyermekkorában hónapokat töltött Ozórán, később pedig számos versében írt a faluról. A vár alatti (iskola előtti) Cinca patak hídját családja készítette. Jelentős esemény volt a község életében 1985. október 31., amikor az iskola, az országban elsőként, felvette Illyés Gyula nevét.

A település különös módon mind a mai napig megőrizte reneszánsz hangulatát, amelyet jól tükröz a középkori állapotában megmaradt firenzei mintára épített Sáfrán-kút is.

A településen évente visszatérően az alábbi események kerülnek megrendezésre:

- Gyermeknap (május utolsó vasárnapja)
- Rétesfesztivál (június vége)
- Falunap (augusztus 20)
- Lovasnap (augusztus 20-a környéke)
- Tolerancia nap (szeptember)

A településen működő alapítványok, non-profit szervezetek, klubok:

- Ozora Községért Közalapítvány
- Ozorai Színkör
- Ozora Községi Horgászegyesület
- Ozorai Polgárőr Egyesület
- Ozorai Pipo Vadásztársaság
- Ozorai Fiatalok Szervezete

1.8. A település humán infrastruktúrája

1.8.1. Humán közszolgáltatások (oktatás, egészségügy stb.)

Oktatás Illyés Gyula Társult Általános Iskola és Óvoda

- iskola (Szabadság tér 11.) 1-8 évfolyam
- óvoda (Mártírok u. 7.) – Ozorai Mesevár Óvoda

Ozorán az alapfokú oktatás biztosított, egy óvoda működik, valamint általános iskola 1-8 osztályig. Szakirányú képzésre, felsőfokú képzésre és felnőtt-oktatásra a környéken Simontornyán, Tamásiban, Siófokon és Dombóváron nyílik lehetőség.

Egészségügy

- Háziorvosi rendelő (Szabadság tér 6.)
- Védőnői szolgálat (Mártírok u. 3.)
- Tamási és a Városkörnyéki Önkormányzatok Szociális Integrációs Központja (székhely: 7090 Tamási, Rákóczi u. 1.; ozorai telephely: Hunyadi János u. 64.)

A háziorvos Ozorán hétköznapiokon 2-3 órát, hétfői napokon 4 órát rendel. Orvosi ügyelet Simontornyán érhető el legközelebb. Védőnői tanácsadás hetente egy alkalommal történik. Gyógyszertár a Szabadság tér 6. alatt található.

Kultúra

- Művelődési ház (Mártírok u. 3.)
- Könyvtár (Szabadság tér 11.) – a tamási könyvtár szolgáltató helyeként működik

Igazgatás

- Polgármesteri Hivatal (Szabadság tér 1.)
- Tanyagondnoki szolgálat nem működik a településen.

1.8.2. Esélyegyenlőség biztosítása

Az önkormányzat Helyi Esélyegyenlőségi Programját (HEP) 27/2013. (VI. 18.) számú határozatával fogadta el. Felülvizsgálata a 30/2015 (VI. 29.), valamint 50/2017 (X. 26.) számú önkormányzati határozattal került elfogadásra. Az új HEP készítése jelenleg folyamatban van.

Az Önkormányzat célja, hogy minden lakója számára elérhetővé tegye a közszolgáltatásokat, biztosítsa az idősek, a fogyatékkal élők és a hátrányos helyzetű lakosok esélyegyenlőségét az élet különböző területein.

1.9. A település gazdasága

1.9.1. A település gazdasági súlya, szerepköre

A település gazdaságában a mezőgazdasági jellegű vállalkozások, valamint a hasznáلتcikkek kereskedelme játszanak szerepet.

Az aktív korú lakosság egy része ingázik (2011-ben 457 aktív foglalkoztatottból 126 fő (28 %) ingázott el más településre (legtöbbsen Székesfehérvárra és Tamásiba), forrás: TeIR).

1.9.2. A település főbb gazdasági ágazatai, jellemzői - nagyobb jellemző vállalkozások, mezőgazdasági, erdőgazdasági vállalkozások, gazdasági telephelyek

A település alapvetően mezőgazdasági jellegű, melyet a szántóföldi növénytermesztés jellemez. Emellett a lakosság nagy részének a hasznáلتcikk kereskedés jelenti a megélhetést. A Kulapusztai uradalmi épület-együttes egy része kihasznáلتlan, az állattartás megszűnt.

1.9.3. A gazdasági szervezetek jellemzői, fontosabb beruházásai települést érintő fejlesztési elképzelése

Jelentősebb vállalkozások a településen:

- 1) FITOCOOP Mezőgazdasági beszerző, értékesítő és Szolgáltató Szövetkezet
7086 Ozora, Száritótelep 1, fő tevékenység: gabonakereskedelem
- 2) CSEPA Kft. (7086 Ozora, Hunyadi u. 58.)
fő tevékenység: gabonatermesztés
- 3) Pallós János egyéni vállalkozó (7086 Ozora, Hunyadi u. 58.)
fő tevékenység: növénytermesztési szolgáltatás
- 4) Ozorai TÁP Kft. (7086 Ozora, Külterület 0557/38)
fő tevékenység: sertéstenyésztés
- 5) VERVOKA FARM Kft (7086 Ozora, Kismező)
fő tevékenység: egyéb szarvasmarha tenyésztés
- 6) BUBUC Bt. (7086 Ozora, Szabadság tér 6.)
fő tevékenység: általános járóbeteg-ellátás
- 7) dr.Csepregi Veronika egyéni vállalkozó (7086 Ozora, Hunyadi u. 58.)
fő tevékenység: gabonaféle termesztése
- 8) Kovácsné Nyíri Éva egyéni vállalkozó (7086 Ozora, Mártírok u. 2.)
fő tevékenység: játék-kiskereskedelem
- 9) KOP-KA Zrt. (7090 Tamási, Fő u. 2.; 7086 Ozora, Mártírok u. 6.)
fő tevékenység: élelmiszer jellegű bolti kiskereskedelem
- 10) NÉVI Sütőde Kft. (7086 Ozora, Hunyadi u. 64.)
fő tevékenység: pékáru készítése
- 11) Ozorai Agrokem Bt. (7086 Ozora, Csapó V. u. 3.)
fő tevékenység: gabonaféle termesztése
- 12) PÉME Kft. (7030 Paks, Fehérvári u. 31.; 7086 Ozora, külterület 0113/4 hrsz)
fő tevékenység: szállás

1.9.4. A gazdasági versenyképességet befolyásoló tényezők (elérhetőség, munkaerő képzettsége, K+F stb.)

A település gazdasági versenyképességet befolyásoló tényezőiként negatívumként értékelhető a nagyobb városoktól (Székesfehérvár, Siófok, Szekszárd, Paks) fennálló jelentős távolság.

Ugyanakkor a rendelkezésre álló szabad munkaerő is lehet kedvező adat egy letelepülni szándékozó vállalkozásnak, azonban e szabad munkaerő szakképzettségét tekintve már kedvezőtlenebb ez az adat.

A községben több mezőgazdasági jellegű üzemi telephely található:

- Döbrönte puszta (major a belterülettől nyugatra)
- Kalapér (volt Tsz-major a belterülettől DNY-ra)
- Tóthpuszta (a belterülettől északra)
- Terménytároló és szárító (a Sió-hídtól északra)
- telephely az Enyingi utca végén
- telephely a Névtelen-patak mellett
- telephely a Mártírok útja végén

Kulapusztán a megüresedett kastély és méntelep területének jelenlegi gazdasági funkciója helyett idegenforgalmi hasznosítás lenne kívánatos.

A kihasználatlan gazdasági területek a fejlesztők számára lehetőséget kínálnak vállalkozásuk megtelepedésére a településen.

A település turisztikai szerepét éves viszonylatban a múzeumként és egyéb kulturális eseményeket kínáló reneszánsz várkastély határozza meg, azonban a község kiesik az idegenforgalmi folyosókból, a környéken csupán a simontornyai várral és legfőljebb a tamási fürdővel tudnának turisztikai szempontból együttműködni. A nyár folyamán azonban egyhetes zenei és kulturális esemény kerül megrendezésre a szomszédos Igar községhez tartozó Dádpusztán, amely több tízezer látogatót vonz nemcsak Magyarországról, hanem a világ minden tájáról. Ekkor jelentősebb a turisztikai forgalom a településen.

Ozórán a Sió csatorna mentén halad az országos kerékpárút törzshálózata, de ez az útvonal nem kiépített, és a Sió hajózhatósága sem megoldott. A Sió projekt keretében folyamatban van az evezős turisták számára 12 kiszálló-hely létesítése a szekszárdi árvízkaputól Ozoráig.

A táji adottságok, a borospincék, a várkastély, a nyári OZORA Fesztivál, a jelenleg is működő vendégházak, valamint a környék látnivalói alapot adnak az idegenforgalom további fejlesztésére.

1.9.5. Ingatlanpiaci viszonyok (kereslet-kínálat)

Az ingatlanpiaci viszonyok a megyében átlagosnak (stagnáló állapotot mutatnak) mondhatóak. A település Simontornyához és Tamásihoz való közelsége, valamint kedvező környezeti feltételei előnyként jelentkeznek. A munkalehetőségek szűkössége viszont hátrányosan érinti a település ingatlanpiaci megítélését is, tekintettel arra, hogy emiatt a letelepedési kedv is kisebb. Eladó ingatlanok állandó jelleggel találhatóak, de ezek általában vevőre találnak. A településen kismértékű elvándorlás tapasztalható.

A termőföldek esetében a kereslet-kínálat aránya egyensúlyban van, a korábbiakhoz képest kiegyenlítődt.

1.10. Az önkormányzat gazdálkodása

1.10.1. Költségvetés, vagyongazdálkodás, gazdasági program

Ozora településrendezési terv készítéséhez az alpont kidolgozása nem szükséges.

1.10.2. Az önkormányzat településfejlesztési tevékenysége, intézményrendszere

Ozora településrendezési terv készítéséhez az alpont kidolgozása nem szükséges.

1.10.3. Gazdaságfejlesztési tevékenység

Az önkormányzatnak az intézményfenntartáson, a kötelező önkormányzati feladatok ellátásán kívül tervezett gazdaságfejlesztési tevékenységekre nincs kapacitása, viszont a pályázatokban rejlő lehetőségeket igyekszik minél jobban kihasználni.

1.10.4. Foglalkoztatáspolitikai

Ozora településrendezési terv készítéséhez az alpont kidolgozása nem szükséges.

1.10.5. Lakás- és helyiséggazdálkodás

Ozora településrendezési terv készítéséhez az alpont kidolgozása nem szükséges.

1.10.6. Intézményfenntartás

A településen az önkormányzat által működtetett jelentősebb intézmények a polgármesteri hivatal, valamint az óvoda és konyha Ozora-Fürged-Magyarkeszi társulásában (Óvoda Fenntartó Társulás).

1.10.7. Energiagazdálkodás

A település intézményeit hosszútávon a környezettudatos technológiák alkalmazása mellett a gazdaságosság miatt is korszerűsíteni szükséges. A megújuló energiák alkalmazása mellett az épületek energetikai paramétereit az EU szabványok szerint kell kialakítani, amihez első lépésként az épületek megfelelő hőszigetelése szükséges.

1.11. Településüzemeltetési szolgáltatások

A közműves ivóvízellátást az DRV. Zrt látja el. Ozora területén a szennyvízcsatorna hálózat még nem került kiépítésre. A csatornázatlan területeken a szennyvíz elszállítását 2019. január 1. napjától a Lackó Motor Bt. (7090 Tamási, Deák F. u. 15.) végzi.

A lakossági villamosenergia-ellátást az E.ON Dél-dunántúli Áramszolgáltató Zrt., az épületek és közvilágítás áramellátását az EC-Energie Investment Kft. biztosítja. A földgázellátás szolgáltatója az E.ON Zrt.

A szilárd kommunális hulladék begyűjtését és elszállítását a Vertikál Zrt. biztosítja. A kommunális hulladékot hetente egy alkalommal, a szelektív és a zöldhulladékot havonta egyszer szállítják el. Hulladékudvar Tamásiban és Simontornyán működik.

Az Önkormányzat a temetőkről és a temetkezésről szóló 10/2001. (X. 17.) számú rendeletben foglaltaknak megfelelően látja el a település közigazgatási területén lévő működő köztemetővel és a temetkezéssel kapcsolatos tevékenységeket. Temetkezni a Dózsa György utca feletti ótemetőben, az Árpád utcai újtemetőben, és a Tóti településrészen működő kis temetőben lehet. Az izraelita temetőt (Kálvária u. végén) napjainkban már nem használják temetkezésre, ennek kegyeleti parkká való nyilvánítása javasolt.

1.12. A táji és természeti adottságok vizsgálata

1.12.1. Természeti adottságok

Ozora a tájegységek találkozhelye: a Külső-Somogyi-dombság északkeleti területe, a Sió-Kaposmenti löszhát csatlakozik a Sió völgy által elválasztva a Mezőföld nyugati részéhez a Tolnai Hegyhát közelében.

A Mezőföld egykor a Sió árvizekkel gyakran elöntött területe volt, itt állandó települések csak a mocsaras világból kissé kiemelkedő „szigeteken” jöttek létre, és e vidék csak a nagy folyószabályozások után alakult át kultúr-tájjá.

A településre jellemzőek a nagyobb kiterjedésű, illetve kisebb foltokban megjelenő erdőterületek is. Ezek közül kiemelendő a Döbrentei-erdő. Az erdőtársulások egy része a természetes fenyves-lombos elegyes, másik része telepített akácos. A dombhátak természetes erdőtársulásai a gyertyános-tölgyesek és a hársas-cseres-tölgyesek.

A terület alapformái az alaphegység pikkelyes szerkezeti viszonyainak tükörképeként pannóniai agyag és homoküledékekből formálódtak ki. Ozora település földtani tájegység szerint a Mezőföldhöz sorolható. E szerint erősen iszapos, agyagos képződmények építik fel a mélyebb rétegeket, míg a felszínen, a magasabb térszíneken meghatározóan pleisztocén lösz, löszös homok, homokos lösz képződmények találhatók helyenként 10-15 m-t meghaladó vastagságban. A pleisztocén kori üledékek összvastagsága 50-60 m. A holocén képződmények homok – agyag – iszap – öntés talaj anyag-kifejlődésűek, melyek vastagsága igen változékony, a helyi adottságoktól függően.

1.12.2. Tájhasználat, tájszerkezet

1.12.2.1. Táj történeti vizsgálat

Ozora négy tájegység határán kialakult település, mely domborzatát tekintve igen változatos. Felszínét erdők, lankás dombok és a Sió mentén vizes-lápos terület jellemezte.

A falu a szlávoktól kapta nevének első formáját „Uzra”, melynek jelentése „nagy, hatalmas”.

Az I. katonai felmérés idején (1763-1787) a település északi határa a „Sió Víz” mentén vízjárásos terület volt. A mélyfekvésű részeken mocsaras, lápos terület, az ebből kiemelkedő felszíneken legelők, kaszálók lehettek. Ekkor már állt a Kulapusztai kastély és méntelep ahol állattartással foglalkoztak. Szántói ez idő tájt nem voltak a településnek. A dombvidék nagy része szőlőművelés alatt állt, mely még a mainál is nagyobb területeket érintett. A falut emellett a domborzata miatt kisebb nagyobb erdőfoltok is meghatározták.

Ozora az I. katonai felmérés idején (Forrás: mapire.eu)

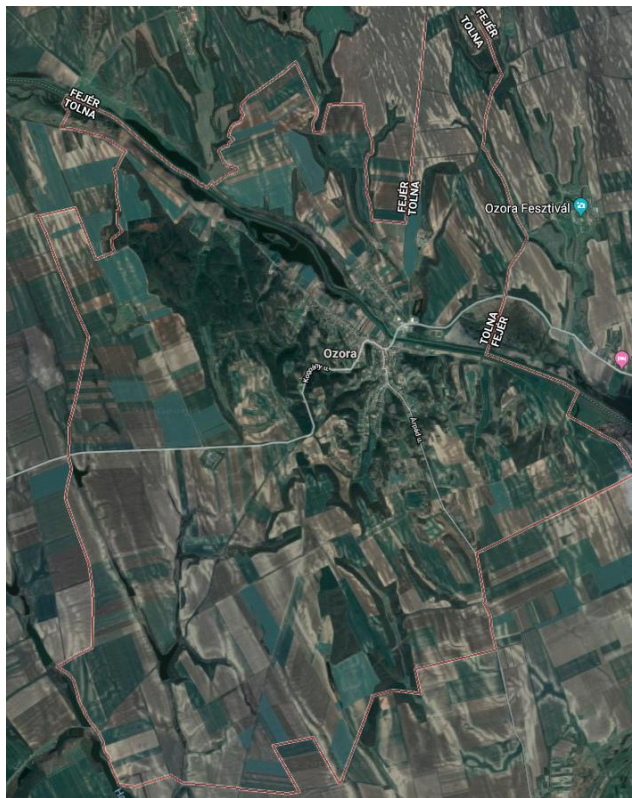
A XIX. század első felében kezdték el a falutól északra lévő síkvidéki terület parcellázását, művelésbe vonását, de a felparcellázott területek aránya ekkor még csekély volt. A vízjárta területek aránya még ekkor is magas volt a Sió mentén. Később, a XIX. század második felében kezdték meg a lakóterülettől északra, valamint nyugatra és délre eső terület nagy részének művelését.

Ozora az II. katonai felmérés idején (Forrás: mapire.eu)

A XIX. századból származó III. kataszteri térkép jól szemlélteti, hogy a változatos domborzat vegyes tájhasználatot alakított ki. Jellemzően a rétek, legelők, szőlők és a bővülő mezőgazdasági parcellák a meghatározóak.

A folyószabályozások, belvízcsatorna-kiépítések, és utak megépítése következtében a 20. század első felére jelentősen átalakult a település területe. A Sió mentén csökkent a vizenyős területek kiterjedése, ezáltal nőtt a nádasok, rétek területe. A falu külterületén a szántók aránya fokozatosan nőtt. A szántóföldek fasorokkal, mezsgyékkel, nádfoltokkal tagoltak voltak, a külterületen ismert dűlőnevek (Legelő, Birkavölgy) jelzik az állattartás hajdani jelentőségét a faluban.

1.12.2.2. A tájhasználat értékelése

Napjainkban a területhasználatok nagy részét szántóföldi művelés jelenti, de meghatározóak a vegyes területfelhasználású részek, illetve kisebb nagyobb erdőfoltok. A belterülettől délre és nyugatra nagytáblás művelés folyik, ahol gabonaféléket, napraforgót, kukoricát termesztnek. A nagyüzemi táblákat kevés helyen választják el fasorok, mezsgyék. A közigazgatási terület északi és keleti részén nagyrészt vegyes területfelhasználás jellemző. Az itteni kisebb parcellaméretetek és a gyümölcsös kertek miatt változatosabb, kedvezően tagolt tájhasználat alakult ki. A belterületet keleti, nyugati és déli irányból körülölelik a kertes mezőgazdasági területek és szőlőskertek.

A szőlőterületek kiterjedése a 19. századihoz képest jelentősen lecsökkent, de még ma is jelentős, bár az egykori szőlőskertek nagy része ma már erdő, szántó hasznosítású.

Az Országos Erdőállomány Adattár adatszolgáltatása alapján (mely szerint 605,12 ha erdővel borított, 11,45 ha nem erdővel fedett) Ozora közigazgatási területén lévő erdőterületek elsőleges rendeltetés szerint:

- védelmi: 253,19 ha
- gazdasági: 347,81 ha
- közjóléti: 4,12 ha

A kiváló termőhelyi adottsággal rendelkező erdőterületek nagysága 137,26 ha.

	
Nagytáblás mezőgazdasági művelés	Mozaikos tájhasználat
	
Ozori utca	Piac és környezete
	
Domboldalra épült Ótemető	Római katolikus temető

1.12.3. Védett, védendő táji-, természeti értékek, területe

1.12.3.1. Tájképvédelmi területek

Az Országos Területrendezési Terv tájképvédelmi területekre vonatkozó lehatárolását, valamint az övezetre vonatkozó előírásokat tartalmazó új miniszteri rendelet még nem jelent meg.

A Megyei Területrendezési Terv Ozorát érintően jelöl tájképvédelmi szempontból kiemelten kezelendő területet. A terület a település közigazgatási területének északi és keleti oldalát, a belterületet körülölelően érinti.

1.12.3.2. Nemzeti és nemzetközi természetvédelmi oltalom alatt álló vagy védelemre tervezett terület, érték, emlék

A 14/2010. (14/2010. (V. 11.) KvVM rendelet értelmében Ozora község területén nincs Natura2000 terület. A rendelet 5. melléklete alapján a települést érintik kiemelt jelentőségű természetmegőrzési területek (Lajoskomáromi löszvölgyek).

1.12.3.3. Ökológiai hálózat

Ökológiai folyosó övezete húzódik a Sió-csatorna mentén, valamint a belterülettől északnyugati irányban.

1.12.4. Tájhasználati konfliktusok és problémák értékelése

A település napjainkban is jellemzően mezőgazdasági területekből áll. A nagytáblás mezőgazdasági területeken nagyrészt kukoricát, búzát, napraforgót, repcét, árpát termesztnek. Háztáji állattartás csak néhány portán jellemző. A településen két állattartó telep van: egy sertéstelep (Táp Kft.) és egy borjútelep (Verkova Farm Kft.). A település keleti részén kisparcellás kertek, gyümölcsösök teszik változatosabbá a tájat.

Tolna megye területrendezési terve szerint a település területén nincsenek jelentősebb rendszeresen belvízjárta területek.

1.13. Zöldfelületi rendszer vizsgálata

1.13.1 A települési zöldfelületi rendszer elemei

1.13.1.1. Szerkezeti-, kondicionáló szempontból lényeges valamint a zöldfelületi karaktert meghatározó elemek

A település északkeleti és déli részét kisebb foltban erdőgazdálkodási terület borítja. A belterülettől északi és nyugati irányban nagyrészt vegyes (szőlő, legelő, kiskertek) művelésű területek húzódnak, a déli és nyugati részekén mezőgazdasági művelés jellemző. A belterületet déli és nyugati irányból kisebb foltokban erdőterületek határolják. A szőlőhegyi parcellák között kisebb beerdősült foltok, illetve a belterület északnyugati oldalán egy nagyobb erdő (Döbrentei erdő) található.

Ozora zöldterületekkel szerényen ellátott település. A község központjában a Kálvária-domb közcélú zöldterület, de használhatósága a domborzati viszonyok miatt majdnem kizárt. A templom körül, a Szentháromság téren a szentháromság szobor körül, valamint a Cinca-patak mentén az iskola környékén kisebb parkosított területek találhatók. A Kossuth utca északi végén és a Csapó Vilmos utcában kisebb játszóterek találhatók. A falu környékén sok az erdő és egészséges a környezet, ezért a községben jelentősebb új zöldterületek kialakítása nem tervezett.

A település használatban lévő temetője az Árpád utcában és Tótiban található.

Sportolási lehetőség az iskola udvarán lévő, valamint a település északi részén, a Sió csatorna és összekötő híd találkozásánál kialakított sportpályán lehetséges. A korlátozott használatú zöldfelületek közül jelentősebb az általános iskola udvara.

Fasorok:

Sajnos a külterületi utak mentén hiányoznak a fasorok, bár erre nagy szükség lenne.

A belterületen fasorok telepítésére csak akkor nyílna lehetőség, ha a nagyszámú elektromos és telefon légkabel terepszint alá kerülne.

A lakótelkek - méretükből adódóan - jelentős zöldfelülettel rendelkeznek. A lakóingatlanok be nem épített területeit kerként, gyümölcsösként művelik.

1.13.1.2. Zöldfelületi ellátottság értékelése

A település zöldfelületi ellátottsága a külterületi adottságoknak, valamint a lakóterületek kertjeinek köszönhetően jónak mondható.

1.13.2. A zöldfelületi rendszer konfliktusai és problémái

Hiányzik a községben a szabadidő eltöltésre alkalmas közpark, közterület.

A település utcáinak nagy részén utcafásítás nem található, amelynek fő oka az elektromos légkábelek és telefonvezetékek jelenléte.

1.14. Az épített környezet vizsgálata

1.14.1. Területfelhasználás vizsgálata

1.14.1.1. A település szerkezete, a helyi sajátosságok vizsgálata

A település jelenlegi fő szerkezeti váza Ozora török kor utáni újjáépítése során, a XVIII. sz. elején alakult ki. A település fő tengelyét a Simontornya-Fürged települést összekötő 6407. számú, valamint a Pincehely-Ozora közötti 6408. számú országos mellékutak jelentik. A falu szerkezetét a mozgalmass domborzati viszonyok determinálták, az utcák a központból kifelé a völgyekben kanyarognak.

A település szerkezetén kettős jelleg figyelhető meg, a régi utcák spontán fejlődés eredményei, és jórészt szabálytalanok, a beépítésre az előkert nélküli vagy kis előkertes, fésűs telepítés jellemző. Az újabb kiosztású telkek állandó keresztmetszettel létesültek és a beépítés is egységes: oldalhatáros beépítés kis előkerttel.

A község belterületének meghatározó vertikális hangsúlya a településközpontban található római katolikus templom tornya és a dombon álló középkori eredetű várkastély.

1.14.1.2. Az ingatlan-nyilvántartási adatok alapján, termőföld esetén a művelési ágak

Művelési ág	Földrészletek száma	Alrészletek száma	Összes alrészlet terület (ha)
Erdő	195	202	636,9
Fásított terület	28	31	6,9
Gyümölcsös	11	12	2,4
Halastó	6	6	30,15
Kert	9	9	1,57
Kivett	2523	2534	697,38
Legelő	397	492	337,79
Nádas	4	4	7,9
Rét	154	174	141,39
Szántó	1061	1710	4015,26
Szőlő	209	245	77,45

1.14.1.3. Beépítésre szánt és beépítésre nem szánt területek

Ozora **beépítésre szánt** területei:

- falusias lakóterület: jellemzően a település belterületének lakóingatlanai,
- vegyes terület: a közintézmények (templom, iskola, vár, községháza) ingatlanai;
- gazdasági területek: a Sió-híd környékén lévő üzemek;
- különleges terület: a mezőgazdasági majorok, és a közmű-üzemi területek.

Ozora **beépítésre nem szánt** területei:

- közlekedési és közmű-elhelyezési terület: a település közútjai, utcái és terei, külterületi dűlőutak;
- vízgazdálkodási terület: vízfolyások területei;
- zöldterület: a település közkertjei;
- erdőterület: az erdő művelési ágú, valamint erőtelepítésre kijelölt területek;
- mezőgazdasági terület: a település külterületén található szántó, gyep, szőlő és gyümölcsös területek;
- beépítésre nem szánt különleges területek: a temetők, a kegyeleti park és a sportpályák.

1.14.1.4. Funkcióvizsgálat (intézményi ellátottság, funkcionális és ellátási kapcsolatok)

a) Igazgatás

Polgármesteri Hivatal (Szabadság tér 1.)

Rendőrségi körzeti megbízott (Kossuth L. u. 7/2.)

b) Egészségügy

Háziorvosi rendelő (Szabadság tér 6.)

c) Oktatás-nevelés

Általános Iskola (Szabadság tér 11.) 8 osztály Óvoda (Mártírok u. 7.)

d) Kultúra, sport

Könyvtár (Szabadság tér 11.), Művelődési ház (Mártírok u. 3.)

e) Egyházak

Római katolikus templom (Szabadság tér 14.)

f) Temetkezés

Temetők: Dózsa Gy. utca, Árpád utca és Tótifalu temetője

g) Szociális ellátás

Tamási és a Városkörnyéki Önkormányzatok Szociális Integrációs Központja

h) Kereskedelem, szolgáltatás, vendéglátás

Kereskedelem:

Vegyesbolt (Enyingi u., hrsz 1815/22., Kossuth utca 7.),

Takarmánybolt (Vas Gereben u. 12.),

Húsbolt (Szabadság tér 15/2.),

Játékbolt (Mártírok u. 2.),
Vegyszerbolt (Kulapuszta),
Virágbolt (Kossuth u. 1.),
Élelmiszerbolt (Kossuth u. 15., Mártírok u. 106., Szabadság tér 9.),
Vegyes iparcikkbolt (Szabadság tér 10.),
Zöldség és gyümölcsüzlet (Szabadság tér 15/5.),
City Eis (Ozora belterülete),
Mozgóbolt (Ozora belterülete),
Barkács bolt (Kossuth utca 1.),
Szappanyos Pincészet (Várhegy utca 1504/5),

Vendéglátás:

Kisvadász Söröző (Hunyadi u. 59.),
Katica Büfé (Mártírok utca 13.),
Vár presszó (Kossuth Lajos utca 3.),
Reneszánsz kávézó (Szabadság tér 12.),
GIGI Büfé (Kossuth u. 16/1.),
Eszterházy Fogadóközpont (Szabadság tér 8.),

Szolgáltatás:

Postahivatal (Mártírok u. 1.),
Üzemanyag töltő állomás (Enyingi u. 1/c., Gépállomás)

1.14.1.5. Alulhasznosított barnamezős területek

Döbrentepuszta és Kulapuszta majorjai hasznosításra várnak.

1.14.1.6. Konfliktussal terhelt (szlömösödött, degradálódott) terület

A községben sajnos elszlömösödött területek is találhatók. Egyik ilyen terület az egyéb belterületnek számító Döbrentepuszta, amelyet mára a lakónépessége csaknem teljesen elhagyott, és a házak többségét is lebontották.

Az üzemi területek közül Kula-major tekinthető elszlömösödöttnek, mivel a műemléki védettség miatt az épületekhez nehéz hozzányúlni, így inkább hagyják elpusztulni őket.

Belterületen a KSH adatszolgáltatása szerint több szegregátum található, amelyek egyúttal többnyire szlömösödő lakóterületeknek is tekinthetők. Ilyen a Mártírok u. vége, a Bezerédi utca, a Koppány vezér u., Kassai u., Árpád u. vége, Pozsonyi utca.

1.14.2. A telekstruktúra vizsgálata

1.14.2.1. Telekmorfológia és telekméret vizsgálat

A település telekszerkezetét vizsgálva a településszerkezet kialakulásának spontán, illetve tervezett jellege miatti kettősség figyelhető meg.

A község központjában, valamint a szűk völgyekben általában kis méretű telkek és viszonylag zsúfolt beépítés alakult ki (Vas Gereben u., Pozsony u., Bezerédi u., Kálvária u., Dózsa u., Bercsényi u., Erdélyi u., Kassai u., Kolozsvári u.) ugyanakkor ahol a domborzati viszonyok nem akadályozták, ott

általában a múltban is nagyméretű telkeket alakítottak ki (Árpád u., Petőfi u., Táncsics u., Koppány u., Mártírok útja).

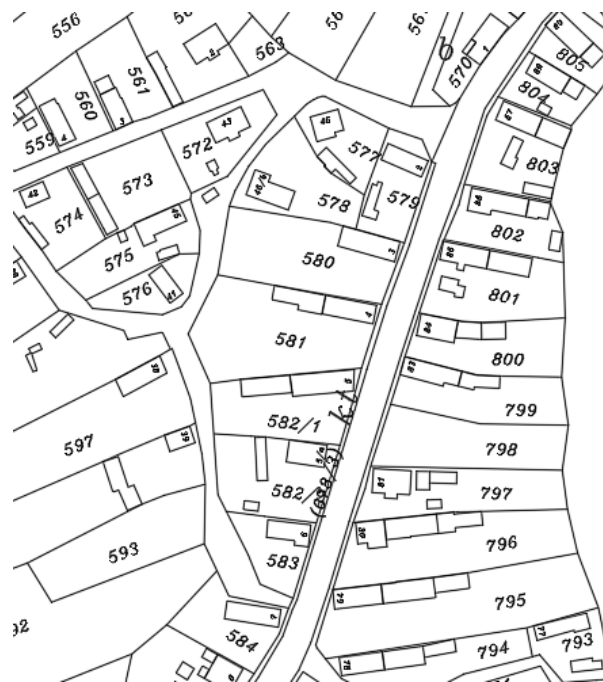
Ezekről markánsan eltér a község északi részén a XX. század második felében, mérnöki terv szerint kicellázott szabályos, derékszögű rendszerű, közepes méretű telkekből álló telekosztás (Enyingi u., Ifjúság u.)

Ozórán a telkek beépítési módja jellemzően hagyományos fésűs rendszerű. Az egykori portákon fésűsen elhelyezett lakóház, mögötte pedig gazdasági épületek következtek. A telekszerkezetet a domborzat is befolyásolta, mivel sok a partfal miatti korlátozottan használható telek.

A XIX. századtól jellemzően az oldaltornácos háztípus terjedt el. A lakóházak külsejét igényesen alakították ki, különösen a XIX. század végén az utcai homlokzatokat gazdagon formált vakolatdíszekkel látták el. A tornácok faoszloposak voltak, melyeket faragtak és esztergályoztak. A tehetősebbek a tornácoszlopokat téglapillérekkel oldották meg, melynek különleges helyi változata alakult ki Ozórán. Ezek a nyolcszög keresztmetszetű, vaskos pillérek.

Halmazos településszerkezet (Várhegy utca)

Hagyományos kistelkes településszerkezet (Zrínyi u.)

Hagyományos nagytelkes településszerkezet (Mártírok u.)

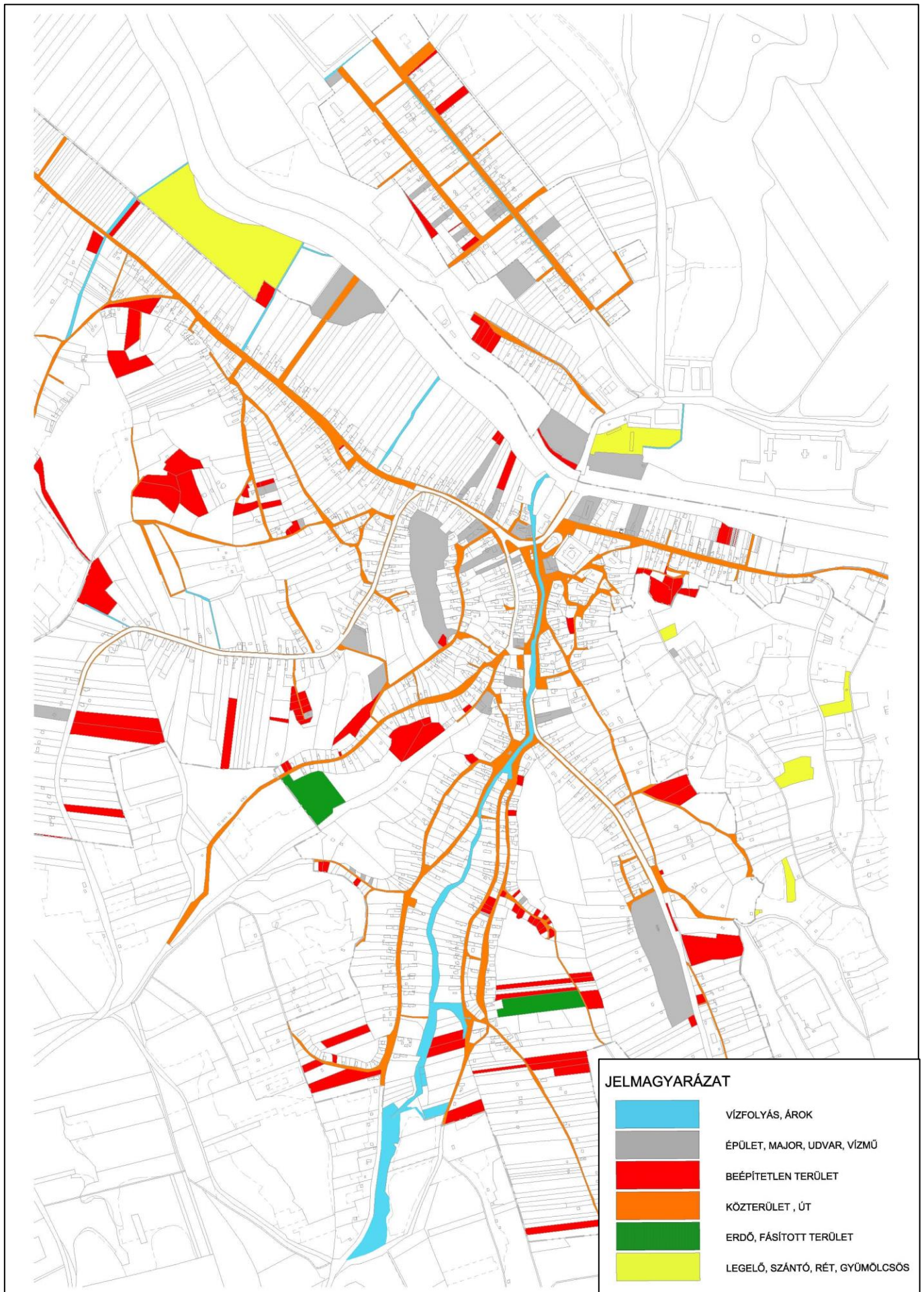
Mérnöki telekosztás (Enyingi u.)

1.14.2.2. Tulajdonjogi vizsgálat

A település nagy részét családi házas lakóingatlanok alkotják, amelyek magántulajdonban vannak. Az intézmények, a belterületi és külterületi kiszolgáló utak, árkok zöme az önkormányzat tulajdonát képezik.

1.14.3. Önkormányzati tulajdon kataszter

Az alábbi térkép tartalmazza a jelenleg önkormányzati tulajdonban lévő ingatlanokat.

1.14.4. Az épületállomány és a környezet geodéziai felmérése

Ozora településrendezési terv készítéséhez az alpont kidolgozása nem szükséges.

1.14.5. Az építmények vizsgálata

1.14.5.1. Funkció, kapacitás

A település épületállományának nagy részét családi házas lakóingatlanok teszik ki. Az épületállomány ezen felül intézmények épületeiből és vállalkozások épületeiből áll, valamint az előbbi funkciókat kiszolgáló épületekből, építményekből.

A statisztikai adatok alapján Ozorán 2018-ban 711 lakás állott. A község 1658 fős népességére tekintettel a 100 lakásra jutó lakosszám 233 fő, ami megegyezik a megyei átlaggal (235 fő/100 lakás).

1.14.5.2. Beépítési jellemzők (beépítési mód, beépítési mérték, sűrűség)

A településen az oldalhatáron álló beépítési mód a legjellemzőbb. Ez egyaránt igaz a településmag, valamint a később kialakult lakótelkek beépítésénél is.

Az épületeket jellemzően a kedvező tájolásnak leginkább megfelelő oldal-telekhatárra telepítették. A községben vegyesen fordulnak elő az előkert nélküli és a pár méter mélységű kis előkerttel rendelkező épületek.

A lakótelkek beépítettségének intenzitása változó (10-50 % közötti), tekintettel a telekméretek közötti nagy különbségekre: a település belterületén 200 m²-től egészen 3000-5000 m²-ig terjedő telekméretek találhatók.

A lakóépületek mögött helyezkednek el általában a gazdasági épületek, melléképületek, amelyeket sok helyen egybeépítettek a lakóépületekkel, a kedvezőbb helykihasználás érdekében. Fenti építési módnak köszönhetően a település lakótelkeinek nagy része viszonylag nagy hátsókerttel rendelkezik. Néhány esetben megfigyelhető, hogy a melléképületet (nyári konyha) a lakóépület mellé építették.

1.14.5.3. Magasság, szintszám, tetőidom

A településen jellemzően földszintes épületek találhatók. Az elmúlt évtizedekben földszint és tetőtér-beépítéses, esetenként 2 szintes családi lakóházakat is építettek 4,5-7m-es építménymagassággal, bár ilyenekkel csak elvétve találkozunk a viszonylag egységes utcaképet őrző utcákban.

A településközpontban a templom, a vár és az általános iskola épülete a lakóépületeknél nagyobb tömegűek.

A régi épületek tetőidomai jellemzően az utcára merőleges tengelyű nyeregtetővel rendelkeznek (fésűs beépítés), de helyenként találunk utcával párhuzamos tengelyű tetőidomokat is. A községben viszonylag kevés a sátoztetős épület. Az újabb utcákra (Enyingi utca, Ifjúság u.) a sátoztető, valamint az utcával párhuzamos gerincű nyeregtető jellemző, gyakran a tetőtér beépítésével.

1.14.5.4. Településkarakter, helyi sajátosságok: utcakép, térarány, jellegzetes épülettípusok

Ozora településkarakterét a síkvidéki és dombvidéki táj találkozása, valamint a dombok közti völgyekben kanyargó utcák adják. A telkek nagyon változatos méretűek, és szabálytalanok, csak az újabb utcák szabályos derékszögű rendszerűek. A település magja a templom és vár körül a Sió-híd közelében épült ki.

Egyetlen markáns, egyben szabálytalan formájú teresedés alakult ki a templom és községháza környékén.

Jellegzetes épülettípus a fésűs beépítésű, utcára merőleges tetőgerincű, oldaltornácos lakóház. Az utcák többsége a terephez igazodóan szűk és kanyargós. Elvétve néhány emeletes ház és zárt sorúan beépült városias jellegű épület is található.

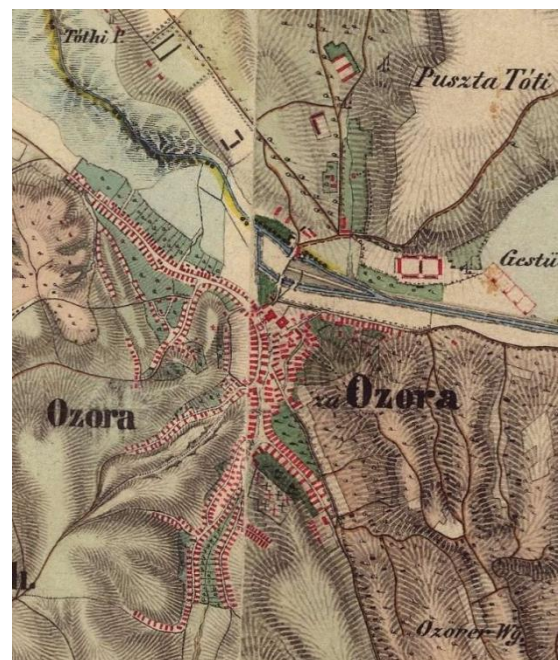
1.14.6. Az épített környezet értékei

1.14.6.1. A településszerkezet történeti kialakulása

Az I. katonai felmérés (1763-1787) már jelöli a település legősibb részét a Sió déli oldalán a mai Mártírok, Hunyadi, valamint a dél felé kiágazó mai Várhegy, Árpád és Koppány utcák mentén sorakozó lakóépületekkel, a várral, templommal, a Sió átkelőjével, és a Kálvária-domb keresztjével.

A II. katonai felmérés térképei (1806-1869) szerint a község beépített területe csak kismértékben növekedett főként déli irányban, viszont számos majorság jelent meg a külterületen.

Fentiekhez hasonló megállapítás tehető a III. katonai felmérés keretében (1869-1887) készült térképről is.

Ozora az I. katonai felmérés (18. sz.) és a II. katonai felmérés (19. sz.) idején

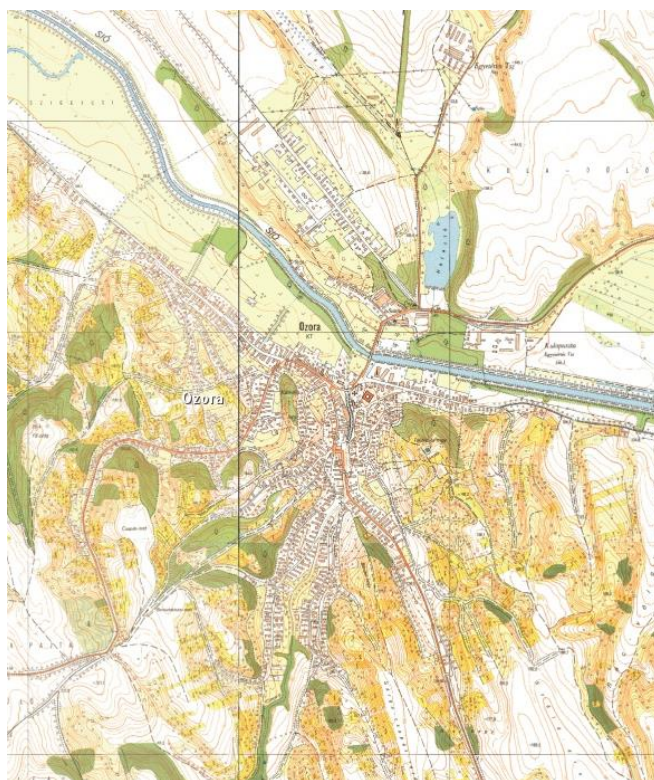
(forrás: mapire.eu/hu/map)

A településközpont legtöbb közintézménye (községháza, iskola, óvoda, üzletek, stb.) a Szabadság tér és Mártírok utca mentén épült ki. A Bezerédi és Koppány utca spontán településfejlődés eredménye, ezek az utcák viszonylag keskenyek, kanyargós és vonalvezetésük szabálytalan. A XX. század második felében a község további utcákkal bővült, ahol tervezett, derékszögű rendszerű települési szövet létesült téglalap alakú telkekkel, állandó keresztmetszetű utcákkal (Enyingi, Csapó és Ifjúsági utcák).

A legősibb településrész a vártól keletre fekvő domboldalon, a Várhegy lejtőjén található zeg-zugos utcákból álló halmazos településszerkezet. A település meghatározó része a Cinca-patak völgyében kiépült Kossuth, Petőfi, Zrínyi és Táncsics utcák. Ettől különálló völgyekben épült ki a Bezerédi és Koppányvezér utca. Ezen utcák spontán beépülés eredményei a XVII-XIX. századból, melyet jól mutatnak a szűk, kanyargós utcák és szabálytalan telkek. A Kassai, Aradi, Bem, Dózsa, Kolozsvári, Erdélyi utca a XIX. sz. végén alakulhatott ki. Ezekben az utcákban rendkívül apró telkes parcellázások jellemzőek.

A házhelyek zömét a terepbe vágva alakították ki, így magas löszpartfalak alakultak ki a telkek végében. A XX. sz. elején földreformos telekosztás révén alakult ki a Mártírok útja, mely hosszan elnyúlt északnyugati irányba. Ez a falurész azonban hézagosan épült be és mára ezek a házak nagy

része el is tűnt. Tótipusza is ilyen telekosztással alakult ki, mely a II. világháború után sok új házzal gyarapodott.

Ozora a III. katonai felmérésen

Ozora belterületi térképe napjainkban

Sorszám	Azonosító	Megnevezés
1.	23214	Barátkút tér
2.	23216	Vár/Várkastély
3.	23217	Újfalu, homokbánya
4.	23406	Kálvária/Kálváriahegy
5.	23458	Sióbozót, Sziget
6.	23459	Mártírok útja 7./Sztálin u. 7.
7.	23460	Petőfi u.
8.	23461	Koppány utca vége / Vöröshadsereg utca vége
9.	23463	Várhegy, Tükörcsösi feljáró
10.	47129	Sióbozót
11.	47131	Ráctemető
12.	47133	Tótipusza
13.	47135	Római katolikus templom
14.	47136	Bakics-híd / Fürged-part III.
15.	47137	Bakics-híd 2. / Fürged-part II.
16.	47138	Bakics-híd 3. / Fürged-part I.
17.	47139	Rácz-kút
18.	47140	Köcsöge / Kecsege / Kecsege IV. / Kecsege-puszta
19.	47141	Malomi-dűlő
20.	47142	Vizes-malom
21.	47143	Károly-major
22.	47144	Egri-híd
23.	57208	Tamási-út
24.	72047	Mártírok utca
25.	90447	Határ-dűlő
26.	91843	Döbrentei pusztá-dűlő 1. lelőhely

27.	91845	Külfürged
28.	23215	Árpád utca 54.

1.14.6.2. Régészeti terület, védett régészeti terület, régészeti érdekű terület

Ozora az alábbi régészeti lelőhelyekkel rendelkezik.

Ozora ismert régészeti lelőhelyeinek térképe
(K. Németh András, Régészeti szakterületi munkarésze alapján)

1.14.6.3. Védett épített környezet, a helyi, egyedi arculatot biztosító építészeti jellemzők

A település három műemléke a római katolikus templom, a reneszánsz várkastély és a kulapusztai uradalmi épületegyüttes. A műemlékhez az örökségvédelmi törvény értelmében műemléki környezet tartozik.

A műemlékeken kívül a helyi védelem alatt álló építmények jelentik a megőrzésre érdemes épített környezetet.

Ozora régi épületein az eklektikus építészet hatása figyelhető meg. Az épülethomlokzatokat mives vakolatdíszekkel gazdagították, melynek néhány szép példánya még áll a faluban. Ezeket a tervhez készített Építészeti értékleltár tételesen feltárta.

Megállapítható, hogy a lakóházak átépítésével, korszerűsítésével, valamint a régi házak helyén újak emelésével a hagyományőrző épületek száma az elmúlt évtizedekben jelentősen megfogyatkozott.

Napjainkban meglévő hagyományőrző régi épületek Ozorán

A település kulturális öröksége sérülékeny, meg nem újuló erőforrás, melynek elemeit óvni kell. Ezen elemek bemutatása, védelme a településrendezési eszközökkel is elsődleges feladat.

1.14.6.4. Világörökségi és világörökségi várományos terület

A településen nem található világörökségi, valamint a világörökség várományos terület.

1.14.6.5. Műemlék, műemlékegyüttes

Törzssz.	Azonosító	Védelem státusza	Védelem fajtája	Hrsz.	Cím	Név	Bírság kategória
4246	8686	Műemléki védelem	Műemlék	1596	Várhegy u. 1.	Ozori Pipo vára	I.
4246	22201	Műemléki védelem	Műemléki környezet	1599, 1600, 1746/3, 1747, 1748, 1564, 1606, 1605/2, 1605/1, 1602, 1601, 1595, 1594, 1592, 1565		Ozori Pipo vára ex-lege műemléki környezete	-
4245	8685	Műemléki védelem	Műemlék	1747	Szabadság tér 14.	R.k. templom	II.
4245	22200	Műemléki védelem	Műemléki környezet	1, 1749, 1596, 1746/1, 1743, 1745/2, 1748, 1746/3, 1746/2		R. k. templom ex-lege műemléki környezete	
10204	13346, 13347, 13348, 13350, 13351, 14683	Műemléki védelem	Műemlék	0556/10	Kulapuszta	Lóistálló, tehénistálló, magtár, Kastély, cselédsor, melléképületek	II.
10204	8688	Műemléki védelem	Műemlék	0556/10, 0556/3, 0556/4, 0556/5, 0556/6, 0556/8, 0556/9, 0556/13, 0556/14, 0556/15, 0556/16, 0556/17	Kulapuszta	volt Esterházy méntelep épületegyüttese	II.
10204	22202	Műemléki védelem	Műemléki környezet	0557, 0553, 0552/4, 0547/4, 0548, 0554/4, 0554/6, 0554/2, 0555/2, 0203, 0206/12, 0230		volt Esterházy méntelep épületegyüttese ex-lege műemléki környezete	
	31003	Műemléki védelem	Műemlék	895	Szabadság tér 8.	Nagykocsmá	III.

Az egyhajós templom a község központjában, részben fallal kerített kisebb magaslaton szabadon álló, lépcsősoron keresztül megközelíthető, ívesen formált DNy-i homlokzatból kilépő toronnyal, poligonális záródású szentéllyel, a szentély felől kontyolt nyeregtetővel, a szentély két oldalán

emeletes, kontyolt nyeregtetős sekrestyével és oratóriummal rendelkezik. A hajó torony melletti, homorú homlokfalszakaszain egy-egy üres, félköríves záródású, köténydíszes fülke helyezkedik el. A torony vázadíszes félromzatokkal csatlakozik a hajó homlokfalához, a toronysisakon 1877-es évszám. A toronyaljba volutás, kőkeretes kapu nyílik, fölötte törtvonalú szemöldökpárkánnyal, a toronyaljból a hajóba vezető, kőkeretes ajtó, melynek zárókövén az 1749-es évszám látható. A DK-i

oldalhomlokzaton aszimmetrikus helyzetű, kőkeretes bejárat. A hajóban síkmennyezet, a szentélyben csehsüveg boltozat és félkupola található. A hajó DNy-i végében pilléres, falazott orgonakarzatot helyeztek el. A sekrestye és az oratórium fiókos dongaboltozat kialakítású. (forrás: műemlékem.hu)

A római katolikus templomtól (hrs.: 1747) keletre, a Cinca patak mellett emelkedő dombon helyezkedik el a szabadon álló, négyszög alaprajzú, zárt udvaros, kétemeletes, földszintjének külső homlokzatain rézsús kialakítású, nyeregtetős épület, az Ozorai Pipo által építtetett várkastély. A DNy-i, főbejárat homlokzat középtengelyében timpanonnal lezárt, kis kiülésű rizalit, benne félköríves, kőkeretes barokk kapuval. Az ÉNy-i homlokzat földszintjén, jobbról a második tengelyben félköríves, profilozott kőkeretű, gótikus kapu áll, első emeletén hosszú, konzolokra támaszkodó, zárt erkélyfolyosó faszerkezetű tömegrekonstrukciója (hátfalában ülőfülkék). Az ÉK-i homlokzat első emeletének K-i végében két zárt erkély faszerkezetű tömegrekonstrukciója (a szélső erkély hátfalában ornamentális festésű, gótikus ülőfülkék, a homlokzat közepe felé eső, egykor a várkápolnához tartozó erkély belső falfelületein 15. századi, figurális falfestés maradványai), mellettük szegmentíves, kőkeretes, gótikus ablak díszítik az épületet. A DK-i homlokzat első emeletén fél szinttel eltolva két-két szegmentíves, kőkeretes, gótikus ablak. Az ÉNy-i udvari homlokzat előtt középkori, árkádives folyosó rekonstruált részletei találhatók. A DNy-i szárny udvari homlokzata előtt kétszintes, pilléres, árkádives barokk folyosó húzódik. Valamennyi külső és udvari homlokzat második emeletén magtáráblakok vannak. A helyiségekben különböző típusú boltozatok, illetve síkmennyezet került kialakításra, az ÉK-i és a DK-i szárnyakban a rekonstruált boltozatok vasbetonból készültek. A DNy-i bejárat feletti emeleti helyiséget rokokó kifestés jellemzi.

A várkastély 1416-1423 között épült, melyet az 1510-es években Hédervári Ferenc nándorfehérvári bán reneszánsz stílusban részben átépíttette. A végvári harcok idején török várként funkcionált. 1688-as összeírás szerint csak három oldala állt, a DNy-i szárny félig ledőlt; a 17. század végére romos. 1729-1733 között herceg Esterházy Pál Antal építtette újjá U alaprajzzal, a DNy-i szárnynak csak a földszintjét hagyva meg, benne új, kőkeretes kapuval. Ekkor bontották el a középkori

boltozatokat, falazták be a nyílásokat. 1733-tól a vár az ozorai Esterházy-uradalom központja volt, irodákkal, tisztviselői lakásokkal, illetve magtárral és börtönnel. A 18. század közepén épült ki emeletesre a DNy-i szárny. (forrás: műemlékem.hu)

Az Esterházy-uradalom Kula-pusztai épületegyüttese (kastély és méntelep) a községen kívül, a 61-es főútról leágazó közút és a Sió-csatorna közötti területen helyezkedik el. Az uradalom épületei: négy U alakban elhelyezkedő, téglalap alaprajzú, földszintes, nyeregtetős lakó-, illetve gazdasági épület. A Ny-i oldalon áll a kastély. Átalakított K-i homlokzatán a középtengelytől balra záróköves kőkeretű, félköríves záródású kapu, előtte pilléres, nyeregtetős kocsíathajtó és hozzá csatlakozó, nyitott szín található. Átalakított alaprajzi rendszerű belső, csehsüveg boltozatos, illetve síkmennyezetes

helyiségek jellemzik. A kaputól balra berendezett kovácsműhelyt helyeztek el. Vele szemben a K-i oldalon cselédház, átalakított Ny-i homlokzatán elfalazott tornác húzódik, a középtengelyben kocsíathajtó, kosáríves záródású kőkerettel. Átalakított alaprajzi rendszerű belső, különböző típusú boltozatokkal fedett, illetve síkmennyezetes helyiségek, stukkódíszes, csehsüveg boltozatos kapualj díszíti. Az udvar É-i szélén, egymás mellett két istállóépület áll, oszlopsorokkal három hajóra osztott, csehsüveg boltozatos belső térrel. Az

udvar közepén magtár (20. század eleje) helyezkedik el, körülötte újabb melléképületek sorakoznak. Herceg Esterházy Pál Antal építtette az együttest 1739-1744 között. Az épületeket a 19. és 20. században különböző mértékben átalakították, a kastély D-i részét lebontották. Az ugyancsak lebontott lovarda és a két D-i istálló helyén újabb melléképületek állnak. (forrás: műemlékem.hu)

Kula major helyreállítása is szerepelt a Nemzeti kastélyprogram részét képező objektumok listáján, (I. az 1663/2014. (XI. 20.) Korm.hat. 1. melléklet 10.1 sorát, melyet az 1977/2015. (XII. 23.) Korm.határozat is megerősített, azonban a Kormány az 1773/2016. (XII. 15.) Korm.határozatával e döntést visszavonta, és a módosított Nemzeti Kastélyprogramban az ozorai vár és Kula-major ettől kezdve már nem szerepel.

Volt vendégfogadó

1.14.6.6. A műemlékvédelem sajátos tárgyai: a történeti kert, temető és temetkezési emlékhely

Ozorán történeti kert, védett temető vagy védett temetkezési emlékhely nem található.

1.14.6.7. Műemléki terület: történeti táj, műemléki jelentőségű terület

A településen nincs.

1.14.6.8. Nemzeti emlékhely

A településen nincs.

1.14.6.9. Helyi védelem

A Településkép védelméről szóló 16/2018. (XII. 21.) ök. rendeletben helyi védelem alá helyezett objektumok:

Szám	Hrsz.	Utca, házszám	Megnevezés	A védetség tárgya
1.	1661	Hunyadi utca	kereszt	teljes objektum
2.	779	Koppány utca	kereszt	teljes objektum
3.	900	Kossuth u. 1.	lakóház	épülettömeg, keleti homlokzat
4.	5	Mártírok útja 3.	kultúrház	épülettömeg, déli homlokzat
5.	304/5	Mártírok útja	kereszt	teljes objektum
6.	304/5	Mártírok útja	Szt. Vendel szobor	teljes objektum
7.	814	Mártírok útja 124.	iskola	épülettömeg, keleti homlokzat
8.	1381	Ótemető	kereszt	teljes objektum
9.	1	Szabadság tér	r.k. plébánia	épülettömeg, homlokzatok
10.	895	Szabadság tér	volt vendégfogadó	épülettömeg, homlokzatok
11.	830/6	Szabadság tér	szentháromság szobor	teljes objektum
12.	1746/3	Szabadság tér	hősi emlékmű	teljes objektum
13.	1746/3	Szabadság tér	Mária szobor	teljes objektum
14.	1746/3	Szabadság tér	1848-as emlékmű	teljes objektum
15.	1747	Szabadság tér	kereszt	teljes objektum
16.	1428	Új temető	kereszt	teljes objektum

17.	1015	Zrínyi utca	kereszt	teljes objektum
18.	2001	Döbrente szőlőhegy	kereszt	teljes objektum
19.	0428	Pincehelyi út	kereszt	teljes objektum
20.	0319/3	Fürgedi út	kereszt	teljes objektum

1.14.7. Az épített környezet konfliktusai, problémái

A településen több leromlott állagú épület található, az ilyen ingatlanok környezete is leértékelődhet.

1.15. Közlekedés

1.15.1. Hálózatok és hálózati kapcsolatok

Ozora község Tolna megye északi részén, Tolna- és Fejér megye határán fekszik.

A település Simontornyától 13 km, Tamásitól 23 km, Pakstól 45 km, Siófoktól 62 km, Szekszárdtól 65 km, Székesfehérvártól 82 km, Budapesttől 137 km távolságban található.

A Tamási kistérség közúti közlekedési gerincét a 6. számú főútból kiágazó 61. és 65. sz. másodrendű főútvonalak alkotják. A kistérség településeinek megközelítését országos mellékutak biztosítják. Az M6 autópálya a 61. sz. főúton át közelíthető meg, amely 35 km távolságban fekszik a településtől.

A meglévő közúthálózatot a földrajzi adottságok és kialakult településhálózat is meghatározzák.

A kistérségben a közúti kapcsolatok hiányosak, Tamási felé Pincehelyen keresztül az eljutási lehetőség jó, a megyeszékhely Szekszárd azonban 1 órás eljutási időhatáron túl esik.

A Tamási kistérség vasúti közlekedésében a Budapest-Dombóvár közti törzshálózati vasútvonal meghatározó, ez azonban Ozora települést nem érinti, a legközelebbi vasútállomások Pincehelyen (9 km) és Simontornyán (13 km) érhetők el.

Ozora megközelítését a 6407. sz. Simontornya-Fürged és 6408. sz. Ozora-Pincehely közti összekötő utak, mint országos mellékutak biztosítják. Megjegyzendő, hogy Tolna megye Területrendezési Terve szerint a Simontornya – Ozora – Fürged – Iregszemcse irányban egy térségi jelentőségű út tervezett, mely Ozorát délről elkerüli, és a Fürged-Nagyszokoly közti hiányzó útszakasz kiépítését is feltételezi.

Egyes légvonalban közeli, Ozorával szomszédos településekre (Tolnanémedi, Felsőnyék, Lajoskomárom, Mezőszilas) viszont csak aránytalanul nagy kerülővel lehet eljutni. A közúthálózat e térségbeli hiányosságai vélhetően a megyehatár-menti, periférikus fekvésből adódnak. Sajnos ezen utak kiépítésére meglehetősen csekély eséllyel lehet csak számítani, bár a térség potenciális lehetőségeit ezek hiánya nagymértékben rontja. A községben ezen kívül helyi gyűjtőutak és vegyesforgalmú kiszolgáló utak találhatók.

1.15.2. Közúti közlekedés

A település közlekedési hierarchiája kialakult, kiépítettségük azonban nem minden esetben elégséges a burkolatszélességet illetően. A kiszolgáló (lakó) utak, utcák némelyike a burkolat szélesség, illetve beépítési szélesség miatt csak egyirányú forgalom lebonyolítására alkalmas.

1.15.3. Községi közlekedés

1.15.3.1. Közúti községi közlekedés

A településen helyi autóbusz közlekedés nincs. Távolsági autóbusz járatok áthaladnak a

településen. A Dél-dunántúli Közlekedési Központ Zrt. 2 autóbusz telephellyel rendelkezik Ozorán, valamint 6 db autóbusz-megállót használ. A település az 5586 Simontorny- Ozora és 5551 Tamási-Pincehely- Ozora- Fürged regionális autóbuszvonalon közlekedő regionális autóbuszjáratok esetében szerepel induló vagy célállomásként.

1.15.3.2. Kötőtpályás közösségi közlekedés

A település közigazgatási területén vasútállomás nem üzemel, a legközelebbi vasúti megállók Pincehelyen, Simontornyán, Tolnanémediben találhatók.

1.15.4. Kerékpáros és gyalogos közlekedés

A települést érinti az országos jelentőségű kerékpárút hálózat tervezett nyomvonala, mely a község északi részén, a Sió-csatorna mentén halad át, érintve a belterületet. A kerékpárút jelenleg még nincs kiépítve.

1.15.5. Parkolás

A településen a községháza előtt található parkolót leszámítva kevés a parkolási lehetőség. Az önkormányzat tervei között szerepel a Koppány utcában parkoló kialakítása.

1.16. Közművesítés

1.16.1. Víziközművek

1.16.1.1. Vízgazdálkodás és vízellátás (ivó-, ipari-, tűzoltó-, öntözővíz, termálvíz hasznosítás)

Ozora község saját községi vízművel rendelkezik, melyet a SIÓVÍZ Kft. Simontornyai Üzemigazgatósága üzemeltet. A vízellátást a vízmű 2 db mélyfúrású kútja biztosítja. Az I. sz. kút az elsődleges vízbázis, a II. sz. kút tartalékként funkcionál.

A mélyfúrású kutakból kitermelt víz közvetlenül az elosztóhálózatba, illetve magastározóba kerül. A magastározók biztosítják a szükséges hálózati nyomást és tárolják a víztermelés, valamint vízfogyasztás különbségét. A vezetékhálózat részleges rekonstrukciója 2003-ban megtörtént, további felújításra 2013-14-ben került sor TOP-os pályázat keretében, a két rekonstrukció azonban nem fedi le a teljes település vízhálózatát.

A házi bekötővezetékek cseréje KPE vezetékre folyamatosan történik.

1.16.1.2. Szennyvízelvezetés

A község nem rendelkezik szennyvíztisztító teleppel.

2015-ben született képviselő-testületi döntés arra vonatkozóan, hogy Ozora, Fürged Község Önkormányzatával közösen kívánja kiépíteni a szennyvíz-hálózatot, amihez közös szennyvízelvezetési agglomeráció létrehozása szükséges. A dokumentáció elkészítésével a Gemenc-Bau Kft-t bízták meg.

A kötelező kommunális szennyvizeket jelenleg telkenként részben szikkasztókban, részben zárt tárolókban gyűjtik és estenként szippantással távolítják el. A szippantott szennyvizek elszállítását a Lackó Motor Bt. végzi.

1.16.1.3. Csapadékvíz elvezetés, felszíni vízrendezés

A település belterületi csapadékvíz elvezetése túlnyomórészt nyílt árokrendszerrel történik, némely utcában azonban nincs semmilyen vízvezető rendszer kiépítve. A Várhegy utca környékén az útburkolat vápás vízvezetőként lett kialakítva.

A domborzati viszonyok a csapadékvizek lefolyásának irányát meghatározzák. A belterület nagy részéről a Cinca patak gyűjti össze a csapadékvizeket és vezeti el a Sióba. A Mártírok és Hunyadi utca környékéről, valamint a Tóti községrészből közvetlenül a Sióba vezetnek az árkok.

A külterületen található kisebb vízfolyások a Kapos-Koppányvölgyi Vízgazdálkodási Társulás kezelésében vannak.

1.16.2. Energia

1.16.2.1. Energiagazdálkodás és energiaellátás (villamos energia, közvilágítás, gázellátás, távhőellátás és más ellátórendszerek)

A község elektromos energia ellátása megfelelő, a közvilágítás felújítása 2014 megtörtént.

Az elektromos energia-ellátást a Tamási 120/20 kV-os átvadó biztosítja.

Ozora teljes belterületén lényegében kiépült a vezetékes földgáz-hálózat. Egyes utcák, illetve utcavégek a túl gyér igény miatt maradtak ellátatlanok, mint a Mártírok u. vége, Hegyalja u., Bercsényi u. déli szakasza, Kálvária u. és Bezerédi u. délnyugati vége, Erdélyi u., Bem u., Dózsa György u., Kolozsvári u., Pozsonyi u. A település gázellátását a pincehelyi 25/4 bar nyomású átvadóról érkező földgáz-hálózat biztosítja. A község déli részén a Pincehely felőli út mellett kiépített vezetéken át történik a település betáplálása. A beérkező középnyomású vezeték anyaga KPE. Erről a hálózatról biztosított a majorok gázellátása is.

1.16.2.2. Megújuló energiaforrások alkalmazása, a környezettudatos energiagazdálkodás lehetőségei

A település energiagazdálkodása a jövőben a természeti adottságoknak köszönhetően jelentős változáson mehet keresztül. Az elektromos áram előállítására a megújuló energiák: a biomassza, a szél-, nap-, víz és a geotermikus energia alkalmazása jöhet számításba.

Ozórán az éves napfénytartam átlagosan 2050 óra körül alakul, ami jelentős részben elegendő a fűtés és a használati melegvíz előállításához. A szélenergia hasznosítása sem zárható ki a térségben, illetve a geotermikus energia is mindenütt rendelkezésre áll. A háztartási méretű kiserőművek közüzemi hálózathoz való csatlakozását engedélyezi a szolgáltató.

A település intézményeinek megújuló energiaforrások alkalmazásával történő üzemeltetése a lakosság szemléletmód váltását is elősegíti a jövőben. Ez eredményezheti, hogy a háztartások energiaellátása is megújuló energiaforrások alkalmazásával történjen hosszútávon.

1.16.2.3. Az önkormányzati intézmények energiahatákonysági értékelése

Ozora településrendezési terv készítéséhez az alpont kidolgozása nem szükséges.

1.16.3. Elektronikus hírközlés (vezetékes elektronikus hálózat, vezeték nélküli hírközlési építmények)

Ozora községben mindhárom mobilszolgáltató megtalálható, a Telekom és Telenor vételi lehetősége megfelelő, a Vodafone vételi lehetősége gyenge.

A kábel tv és internet szolgáltatás helyi üzemeltetője a TARR Kft.

A község területén az Enyingi utca végén található mikrohullámú átjátszó-torony.

A Telekom adatszolgáltatása szerint a vezetékes telefonhálózat központja a Petőfi utca elején az 1104/2 hrsz-ú ingatlanon található. A község belterületének lényegében minden utcájában kiépült a vezetékes távbeszélő hálózat.

Az elektronikus hírközlési létesítmények elhelyezésének területét a 253/1997. (XII. 20.) Korm. rendelet 26.§ (1) bekezdése szabályozza. Az *elhelyezés engedélyezésének feltételeit* a 14/2013. (IX. 25.) NMHH rendelet írja elő. Ennek alapján a hálózatengedélyes szolgáltatók hálózati rendszereit rögzíteni szükséges a településrendezési eszközök keretében készített infrastruktúra alátámasztó tervében, hogy a fennálló, illetve a tervezés hatására várhatóan keletkező konfliktusok feltárhatók

legyenek. Az *elektronikus hírközlési építmények egyéb vonalas építményfajtákkal való keresztezését, megközelítését és védelmét* a 8/2012. (I. 26.) NMHH rendelet rögzíti.

1.17. Környezetvédelem (és településüzemeltetés)

1.17.1. Talaj

A község területén jelentős talajszennyező tevékenység nem folyik. A település belterülete szennyvízcsatornával nincs ellátva. Hulladéklerakó, szennyvíztisztító-mű a község területén nincs. A külterületi tanyák területén a kommunális szennyvízelvezetés nincs megoldva (kiépítése aránytalan költségekkel járna), itt egyedi módon gyűjtik a szennyvizet, a talajszennyezést ilyen esetekben nem lehet kizárni.

Az egyetlen potenciális talajszennyezést a mezőgazdasági művelés jelenti.

1.17.2. Felszíni és a felszín alatti vizek

A belterület nagy részéről a Cinca patak gyűjti össze a csapadékvizeket és vezeti el a Sióba. Ozora közigazgatási területének északi részét érinti a Sió-csatorna, melybe közvetlenül vezetnek az árkok a Mártírok és Hunyadi utca környékéről, valamint a Tóti községrészből. A felszíni vizeket potenciálisan a mezőgazdasági tevékenységen kívül szennyezés nem veszélyezteti.

A Közép-dunántúli Vízügyi Igazgatóság Balatoni Vízügyi Kirendeltség adatszolgáltatása alapján a település területe a Duna részvízgyűjtőn, közigazgatási területének É-i része a belterülettel az 1-11 Sió, a külterület D-i része 1-12 Kapos vízgyűjtő-gazdálkodási tervezési alegységen foglal helyet.

A Közép-dunántúli Vízügyi Igazgatóság adatszolgáltatása szerint Ozora Sió-völgyi része érzékeny felszín alatti vízminőség-védelmi területen fekszik.

A 27/2004. (XII. 25) KvVM rendelet melléklete alapján a település területe **felszín alatti vízminőség védelmi szempontból érzékeny**. Ozora területét nem érinti üzemelő, vagy távlati ivóvízbázis előzetesen lehatárolt, ill. hatósági határozatban kijelölt hidrogeológiai védőidom, védőövezet- és védőterület- rendszere. 2015-ben meghatározásra került a települést ellátó vízmű vízbázisának hidrogeológiai védőidoma, de mivel az 50 éves elérési idejű védőidomnak nincs felszíni metszete (nem ér ki a felszínig, vagyis a vízbázis nem sérülékeny), így az üzemeltető nem kérte a védőidom hatósági úton történő kijelölését.

1.17.3. Levegőtisztaság és védelme

A tiszta, egészséges levegő biztosítása alapvető emberi szükséglet. A levegő tisztaságának védelmét jogszabályok írják elő. A levegővédelmi követelményeket az országos és regionális környezetvédelmi, illetve társadalmi, gazdasági programok, tervek, a területfejlesztési, terület-és településrendezési tervek kidolgozása során, valamint az önkormányzatok környezetvédelmi programjaiban, a gazdálkodó szervezetek terveiben és a műszaki tervezésben - a külön jogszabályokban foglaltak szerint - érvényesíteni kell.

A légszennyezés a fűtésből, a mezőgazdasági és ipari eredetű tevékenységből, valamint a közlekedésből tevődik össze jellemzően a településen. Mivel a község földgázzal ellátott, és a szilárd tüzelésű fűtés csak a háztartások kis hányadára jellemző, a legfőbb potenciális légszennyezést az 6407 és 6408. számú utak forgalma okozza. A légszennyezettség mértékére mérési adatok nem állnak rendelkezésre, de megállapítható, hogy a településen a levegő minősége jónak mondható.

A községben csekély számban jellemző a háztáji állattartás, viszont van egy sertés-, és egy borjútelep melynek környezetében a bűzhatás gondokat jelent.

1.17.4. Zaj- és rezgésterhelés

A legjelentősebb környezeti zajforrások a közlekedési és az ipari jellegű tevékenységek, de a vendéglátás, szórakoztató tevékenységek, a háztartásokban használt gépek, berendezések, valamint

egyéb emberi tevékenységek is ide tartoznak.

A település belterületén a fenti tevékenységek közül a közlekedésből származó zaj-és rezgésterhelés a legmeghatározóbb, tekintettel arra, hogy a belterületen keresztül halad a 6407 és 6408. számú összekötő utak.

A zaj és rezgésvédelmi követelményeket a védendő létesítmények, területek besorolásának függvényében a környezeti zaj-és rezgésterhelési határértékek megállapításáról szóló 27/2008. (XII. 3.) KvVM EüM együttes rendelet I. számú melléklete szabályozza.

1.17.5. Sugárzás védelem

Nukleáris hazai létesítmények közül a Paksi Atomerőmű 46 km-re található.

17.6. Hulladékkezelés

A községben keletkezett hulladékot az Vertikál Kft. szállítja el. A településen a szelektív hulladékgyűjtés megoldott. A közelben Tamásiban működik hulladékudvar.

A település csatornázatlan részein a szippantott szennyvizeket a Lackó Motor Bt. gyűjti és szállítja el.

1.17.7. Vizuális környezetterhelés

Vizuális környezetszennyezést olyan építmények okozhatnak, amelyek kedvezőtlenül befolyásolják a településképet, valamint a tájat. Ilyen építmények jellemzően a gyárkémények, adótoronyok, ipari tevékenységek tornyai.

A település közigazgatási területén a Sió-híd melletti terménytárolók harsány színezése a településképet jelentős mértékben kedvezőtlenül befolyásolja.

1.17.8. Árvízvédelem

A települések ár- és belvíz veszélyeztettségi alapon történő besorolásáról szóló 18/2003. (XII. 9.) KvVM-BM együttes rendelet szerint Ozora nem tartozik a veszélyeztetett települések közé.

1.17.9. Fennálló környezetvédelmi konfliktusok, problémák

Ozora lakosságának nagy része a használatcikk kereskedésből él meg. Az úgynevezett „lomisok” Ausztriából és Németországból hozzák termékeiket. A kínálati skálán szinte minden megtalálható: antik műtárgyak, háztartási gépek, konyhai eszközök, sporteszközök, lakberendezési cikkek, autóalkatrészek stb. A nagy mennyiségben behozott árucikkek jelentős konfliktust okoznak a kereskedők és a település többi lakói között, mivel az el nem adott portéka a falu vagy erdők szélén szétszórva jelennek meg. A lomizás egész évben működik, így a környezeti terhelés is folyamatosan jelen van. A feleslegessé vált árucikkek elszállítása, kezelése a kereskedők feladata lenne, ennek hiányában azonban ez az önkormányzatra hárul. A szűkös költségvetés miatt ez jelentős gondot okoz, így a keletkezett hulladék kezelése, elszállítása a mai napig nem megoldott.

1.18. Katasztrófavédelem (területfelhasználást, beépítést, befolyásoló vagy korlátozó tényezők)

A települések katasztrófavédelmi besorolásáról, valamint a katasztrófák elleni védekezés egyes szabályairól szóló 62/2011. (XII. 29.) BM rendelet módosításáról szóló 61/2012. (XII. 11.) BM rendelet 1. számú melléklet értelmében a község **III-as katasztrófavédelmi osztályba** tartozik. A katasztrófavédelmi feladatok ellátása érdekében a Katasztrófavédelmi Igazgatóság lebiztosítás szükségességét írja elő a községben. A katasztrófavédelemről és a hozzá kapcsolódó egyes törvények módosításáról szóló 2011. évi CXXVIII. törvény végrehajtásáról szóló 234/2011. (XI. 10.) Korm. rendelet 2. sz. melléklete szerint a katasztrófavédelmi szempontból III. veszélyességi osztályba sorolt településeken az elégséges védelmi szint meglétéhez a következők szükségesek:

- Riasztás
- Kockázatbecslésen alapuló lakosságvédelmi módszer
- A lakosság felkészítése
- Védekezés: polgári védelem megalakítása, önkéntesek bevonása
- Induló katasztrófavédelmi készlet tervezése. A Mártírok u. 27., és Dózsa u. 52. szám alatti épületeken található a település működőképés riasztó eszköze.

1.18.1. Építésföldtani korlátok

Tolna Megye Területrendezési Terv 3.11. melléklete szerint Ozora földtani veszélyforrással érintett település. A földtani veszélyforrást a lösz-talajú domboldalokon az emberi beavatkozással létrehozott gyakran függőleges partfalak idővel létrejövő felszínmozgása jelenti, ami a belterületen gyakran épületeket is veszélyeztet.

A megyei Katasztrófavédelmi Igazgatóság előírása alapján a laza, löszös szerkezetű területeken építési engedély csak a Magyar Bányászati és Földtani Hivatal szakmai véleményével adható ki.

1.18.1.1. Alábányászott területek, barlangok és pincék területei

A település területén alábányászott területek, barlangok az eddig ismert adatok alapján nem találhatók.

1.18.1.2. Csúszás-, süllyedésveszélyes területek

A település közigazgatási területét érinti a megyei TrT földtani veszélyforrás terület övezete.

A község a Baranya Megyei Kormányhivatal Hatósági Főosztály Bányászati Osztály adatszolgáltatása alapján a *Felszínmozgásos területek kataszterében* nem szerepel. A településen szénhidrogén bányászati létesítmény és szénhidrogén szállítóvezeték, valamint szilárdásvány bányászati bányatelek nem található. Ozora területén megkutatott és nyilvántartott ásványi nyersanyagvagyon sem található.

A földtani veszélyforrások közül a gravitációs tömegmozgások (omlások, csúszások) előfordulása jellemző. A mozgások előfordulásának helye és időpontja előre nem jelezhető, így a településrendezési eszközök vizsgálata keretében felvételezni és értékelni kell a mozgásveszélyes helyszíneket.

1.18.1.3. Földrengés veszélyeztetett területei

Ozora településrendezési terv készítéséhez az alpont kidolgozása nem szükséges.

1.18.2. Vízrajzi veszélyeztetettség

1.18.2.1. Árvízveszélyes területek

Lásd. 1. 17. 8. pontot.

1.18.2.2. Belvízveszélyes területek

A települések ár- és belvíz veszélyeztetettségi alapon történő besorolásáról szóló 18/2003. (XII. 9.) KvVM-BM együttes rendelet szerint Ozora nem tartozik a veszélyeztetett települések közé.

1.18.2.3. Mély fekvésű területek

Ozora mély fekvésű területei az Sió-csatorna mentén találhatók.

1.18.2.4. Árvíz és belvízvédelem

Lásd az 1.17.8. pontot.

1.18.3. Egyéb

Egyéb veszélyeztetettség a településen nem ismert.

1.18.3.1. Kedvezőtlen morfológiai adottságok (pl. lejtés, falszakadás)

A község területe a Baranya Megyei Kormányhivatal Hatósági Főosztály Bányászati Osztály adatszolgáltatása alapján a Felszínmozgásos területek kataszterében nem szerepel.

1.18.3.2. Mélységi, magassági korlátozások

Ozora község területén repülési vagy honvédelmi okokból elrendelt magassági korlátozásról nincs adat.

1.18.3.3. Tevékenységből adódó korlátozások

Ozora településrendezési terv készítéséhez az alpont kidolgozása nem szükséges.

1.19. Ásványi nyersanyag lelőhely

A község területén a Baranya Megyei Kormányhivatal Hatósági Főosztály Bányászati Osztály adatszolgáltatása alapján működő bánya, valamint megkutatott és nyilvántartott ásványi nyersanyagvagyon nem ismeretes.

1.20. Városi klíma

A településen városi klímáról érdemben nem lehet beszélni.

2. HELYZETELEMZŐ MUNKARÉSZ

2.1. A vizsgált tényezők elemzése, egymásra hatásuk összevetése

A vizsgálatok alapján a tényleges állapotok elemzése, egymásra hatásuk összevetése, folyamataik elemzése

- A kevés munkahely eredménye az elvándorlás, melynek következtében üresen maradnak az ingatlanok, ez a meglévő épületek forgalmi értékét is kedvezőtlenül befolyásolja.
- Az öregedő lakosság és az elvándorlás következményeként elhanyagolt kertek, leromló állagú épületek.
- A meglévő alulhasznosított gazdasági területek és a tervezett gazdasági területek lehetővé teszik új vállalkozások megtelepedését, illetve a meglévők fejlesztését.
- A természeti, művi, kulturális örökség számbavétele, megóvása a helyi társadalmi kohézió erősödését is szolgálja.
- A település természeti és épített környezete lehetővé teszi a turizmus fejlődését.
- A település közmű-ellátottsága kielégítő, az újabb lakó-, gazdasági funkciók kialakításánál a meglévő hálózatok bővíthetők.
- A település alapfokú intézményellátottsága megfelelő, cél a meglévő funkciók megtartása és fejlesztése.

3. HELYZETÉRTÉKELŐ MUNKARÉSZ

3.1. A helyzetelemzés eredményeinek értékelése, szintézis

3.1.1. A folyamatok értékelése

Társadalom:

A község megalapításától kezdődően a környék egyik meghatározó települése. A fejlődőképes városok távolsága miatt a település népessége nagymértékben csökkent. A lakosság korösszetétele alapján öregedő.

A népesség megtartására, a társadalom öregedő korösszetételének megfordítására az Önkormányzat helyi szinten lehetőségeihez képest folyamatosan törekszik.

Környezet:

A település külterületének csak kis része jó, illetve kiváló termőhelyi adottságú szántóterület. A belterületet minden irányból tájképvédelmi terület veszi körül.

Az épített környezet legjelentősebb örökségi elemei a műemlékek. Ozorán a barokk római katolikus templom, a középkori Pipo várkastély és a kulapusztai uradalmi épületegyüttes áll műemléki védelem alatt.

A község egységes településképpel rendelkezik. A megyei átlaghoz képest alacsonyabb a lakatlan épületek aránya, de helyenként találhatók megüresedett, eladásra váró épületek is, amelyek egyben letelepedésre adnak lehetőséget.

A mezőgazdasági telephelyek nagyobb részben kihasználtak, a meglévő kihasználatlan épületekben viszont még új funkciók kialakítására van lehetőség.

Az Önkormányzat intézményeinek megtartása mellett fokozatosan fejleszti épületállományát, karbantartásukról anyagi lehetőségei függvényében gondoskodik.

Gazdaság:

A település fő profilja az agrárgazdálkodás. A rendszerváltozást követően az állattenyésztés háttérbe szorult. A legnagyobb arányban termesztett növények a kukorica, gabonafélék és a napraforgó.

Az ipari szektorba néhány kisebb ipari és szolgáltató profilú vállalkozás sorolható. Nagy szükség lenne a kisvállalkozások további megerősödésére. A helyben történő munkavégzésen kívül sokan ingáznak a környékbeli városokba dolgozni.

A községben a turizmus is megjelent, amelyben Ozora természeti adottságaira, épített örökségére, valamint az augusztusi OZORA Fesztiválra tekintettel komoly lehetőségek rejlenek.

3.1.2. A település és környezetének fejlesztését befolyásoló külső és belső tényezők összefoglaló értékelése

Gyengeségek:

Társadalom

A település lakossága elöregedő, a jól képzett fiatalok elvándorolnak a településről.

Szélesedik a társadalmi szakadék a településen élők rétegei között.

Környezet

Lakásállomány elöregedése.

Sok az illegális hulladék-elhelyezés, a szennyvízcsatorna-hálózat nincs kiépítve.

A belterületen lévő légvezetékek negatív hatása a településképre.

Gazdaság

A mezőgazdasági termékek helyben történő feldolgozása, késztermékek előállítása, értékesítése nincs arányban az ezekben rejlő lehetőségekkel. A gazdasági területek, vállalkozásra alkalmas területek csak részben kihasználtak.

Erősségek:

Társadalom

Jelentős történelmi és kulturális hagyományok

Környezet

A település kedvező földrajzi adottságokkal rendelkezik.

A település közigazgatási területén több figyelemre méltó helyi és országos szinten is fontos épített örökség található.

Kiemelkedő fontosságú a műemléki Pipo Várkastély.

Gazdaság

Jó minőségű termőföldek találhatók a környéken.

Több jól működő mezőgazdasági vállalkozás működik a községben.

A településen új vállalkozások számára alkalmas gazdasági területek találhatók.

A szolgáltatásokra, falusi turizmusra, turizmusra épülő fejlesztések, vállalkozások növekvő száma.

Lehetőségek:

Társadalom

Munkahelyek teremtésével, a települési alapfunkciók megerősítésével, továbbiak kialakításával a település népessége megtartható.

A civil kezdeményezésekbe a közösségi kohézió erősítése, fejlesztése érdekében a fiatalok bevonása.

Környezet

A megújuló energiaforrások alkalmazása a közösségi célú intézmények, a háztartások, a gazdasági funkciójú létesítmények energia ellátásánál.

A természeti és építészeti értékek kihasználása.

A település lakóutcáinak fejlesztése: szilárd útburkolatok, járdák, szennyvízhálózat kiépítése.

A kerékpáros közlekedés fejlesztése a település lakóinak közlekedési biztonságának növelése, valamint a turizmus fejlesztése érdekében.

Gazdaság

A település a nagyobb léptékű fejlesztési elképzeléseit elsősorban pályázati támogatások igénybevételeivel tudja megvalósítani. Ez a támogatás nagyrészt a 2014-2020 közötti időszakban rendelkezésre álló európai uniós forrásokból tevődik össze. A támogatások súlyponti területe a gazdaságélénkítés, amiből helyi fejlesztések is megvalósíthatók.

A programturizmus erősítése céljából kapcsolódás a környék településeinek rendezvényeihez.

Veszélyek:

Társadalom

A település lakosságának további öregedése. A képzett, munkaképes lakosság elvándorlása.

Használtcikk kereskedők és mezőgazdászok közötti konfliktus.

Környezet

Felszínmozgásos belterületi részek. A kihasználatlan gazdasági területek, telephelyek negatívan befolyásolják a településképet. Elhanyagolt, műveletlen szőlőhegyi területeken tájidegen növényfajok megtelepedése.

Gazdaság

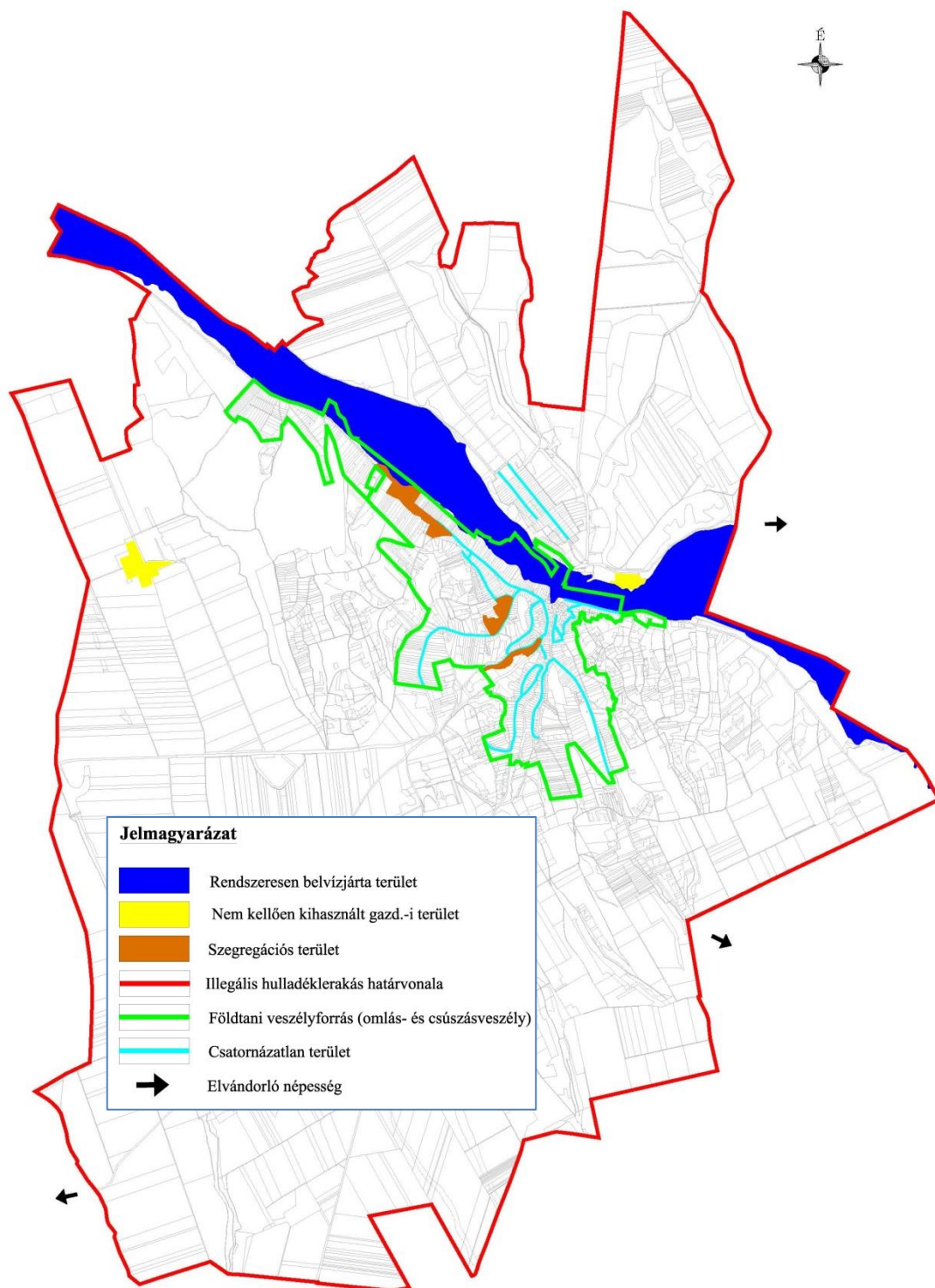
A nagytáblás mezőgazdasági művelésen alapuló vállalkozások miatt a gazdaság egysíkúvá válhat. A kisvállalkozások versenyképessége tovább romlik.

3.1.3. A településfejlesztés és -rendezés kapcsolata

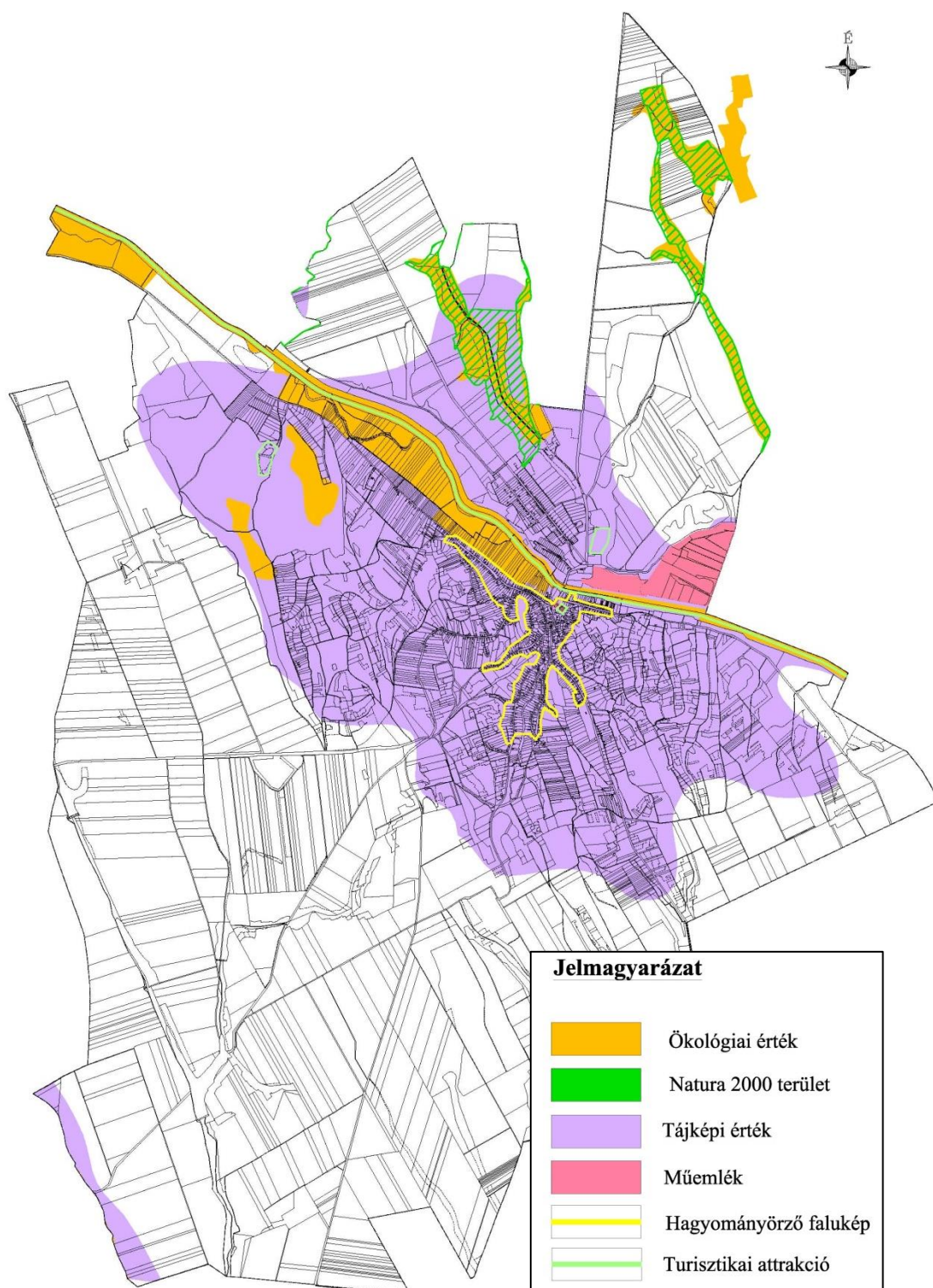
A településrendezési tervben a geomorfológiai-, vízföldrajzi-, természetvédelmi-és örökségvédelmi szempontokat szem előtt kell tartani. Az Önkormányzat által kitűzött és jóváhagyott településfejlesztési célok számára szükséges területeket és infrastruktúra hálózatokat a településrendezési tervekben biztosítani kell. A biztonságos, élhető lakókörnyezet biztosítása az Önkormányzat feladata, aminek kialakítását a településrendezési eszközök szabályozzák.

3.2. Problématérkép/értéktérkép

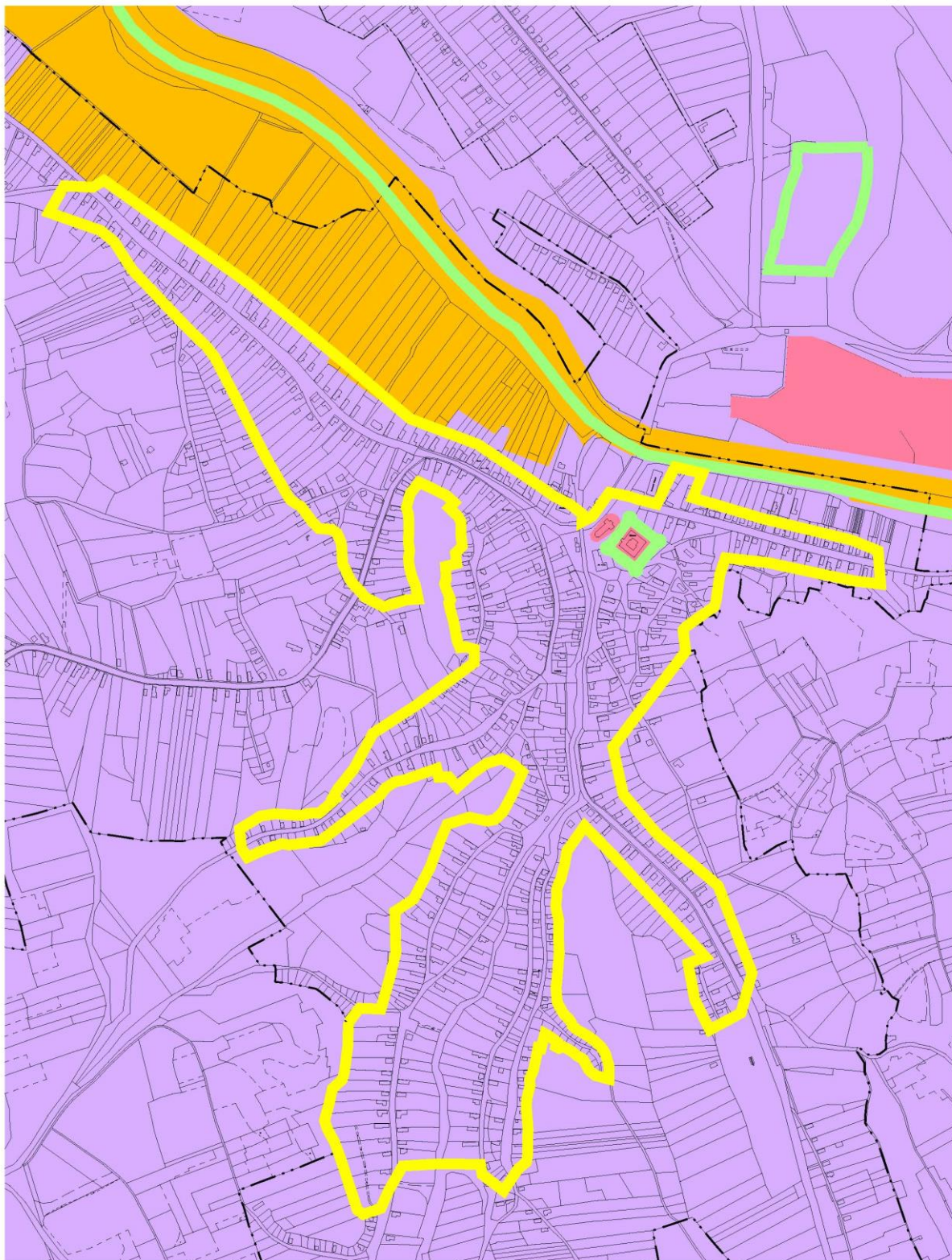
A település problémáinak és értékeinek összefoglalója térképi formában, a területi lehetőségek és korlátok térképi ábrázolása

Problématérkép - átnézeti

Értéktérkép – átnézeti

Értéktérkép - belterület és környezete

3.3. Eltérő jellemzőkkel rendelkező településrészek

3.3.1. Településrészek kijelölése, pontos lehatárolása, a lehatárolás indoklása, térképi ábrázolása, a lehatárolt településrészek rövid bemutatása

Településmag

A településmag a Szabadság tér és közvetlen környéke, a templommal, várral, iskolával és községházával. Itt helyezkednek el a főbb kereskedelmi egységek és egyes szolgáltató funkciók is. A település szerkezete szempontjából a közintézmények koncentrált elhelyezkedése rendkívül előnyös.

Egyéb belterületi lakóterületek

A településmagon kívüli történeti jellegű belterületi részek a Siótól délre.

Új családi házas területek

A belterület északi részén, az Enyingi utca – Ifjúság utca környéke.

Szőlőhegyek, kertek, „mozaikos területek”

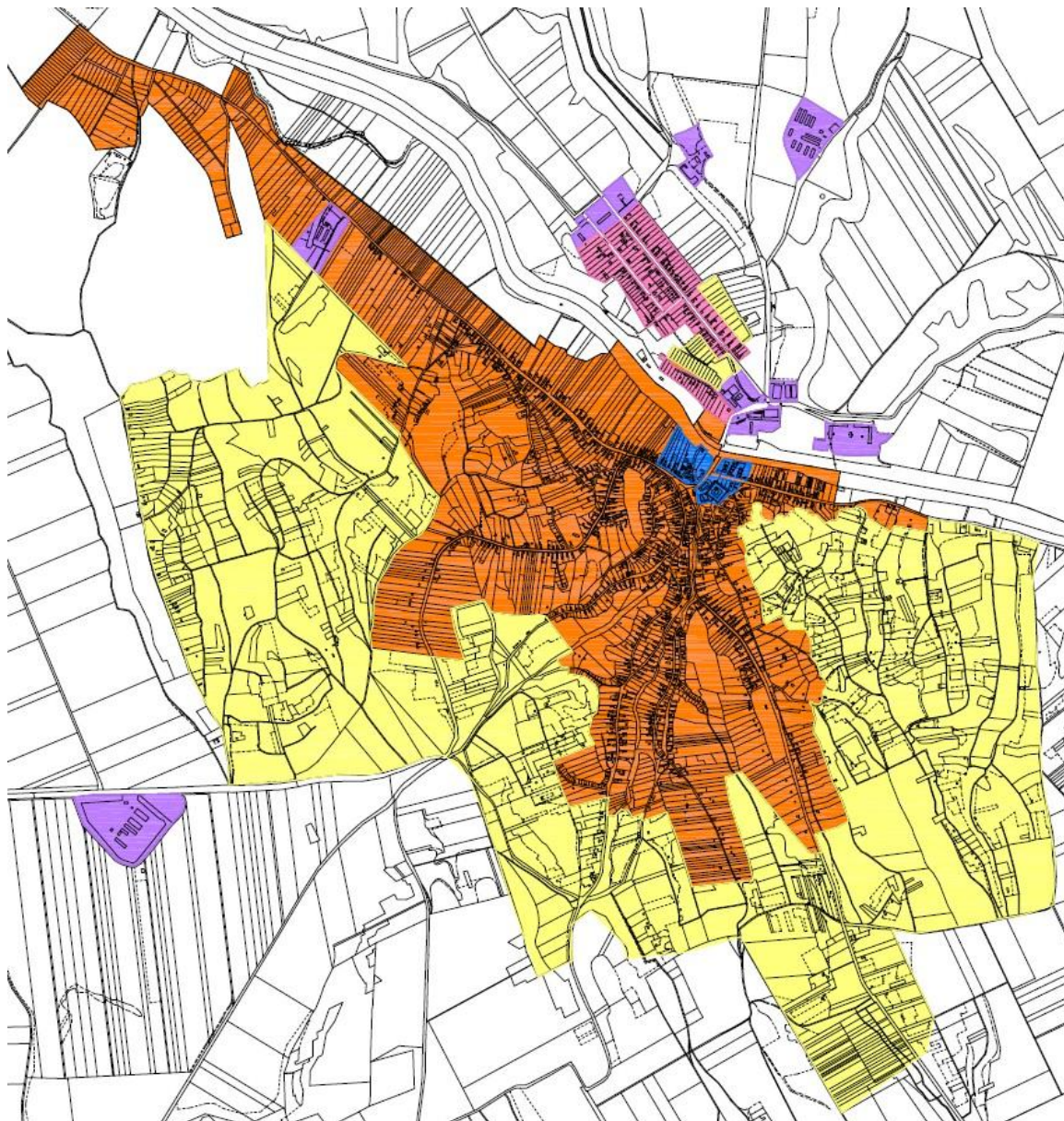
Ide tartozik a belterületet délnyugatról, délről és délkeletről szervesen körülölelő zártkerti területek, de egyes periférikus belterülethez tartozó részek is. Döbrentepusztá elnéptelenedett egykori egyéb belterülete is ma már jellege miatt inkább a szőlőhegyi területek közé sorolható.

Üzemi jellegű területek

A belterület szélén, illetve elszórtan külterületen meglévő mezőgazdasági jellegű telephelyek, majorok.

Külterületek

A külterületek jellemzően szántóföldi mezőgazdasági művelésű területek, amelyeket kisebb-nagyobb erdőfoltok tarkítanak. A Sió mentén vizenyős rétek találhatók.

JELMAGYARÁZAT

	Településmag
	Egyéb belterületi lakóterületek
	Új családi házas területek
	Szőlőhelyek, kertek, "mozaikos területek"
	Üzemi jellegű terület

Eltérő jellemzőkkel rendelkező településrészek térképe

3.3.2. Szegregált vagy szegregációval veszélyeztetett területek lehatárolása, térképi ábrázolása és helyzetelemzése

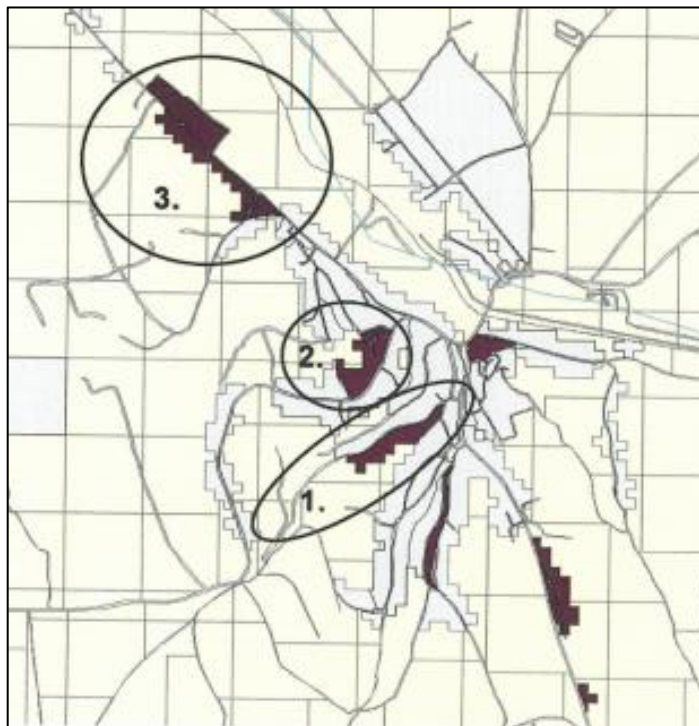
A Központi Statisztikai Hivatal (továbbiakban: KSH) a településfejlesztési koncepcióról, az integrált településfejlesztési stratégiáról és a településrendezési eszközökről, valamint egyes településrendezési sajátos jogintézményekről szóló 314/2012. (XI. 8.) Kormányrendelet (továbbiakban: Korm. rendelet) 10. mellékletében meghatározott szegregációs mutató alapján nyilatkozott, hogy a településen szegregátum, illetve szegregációval veszélyeztetett terület is található.

A Korm. rendelet szerint azon területek tekinthetők szegregátumnak, ahol a legfeljebb általános iskolai végzettséggel rendelkezők és a rendszeres munkajövedelemmel nem rendelkezők aránya az aktív korúakon (15-59 év) belül eléri, illetve meghaladja az adott településtípusokra vonatkozó határértéket.

Ozora településen (2000 főnél kisebb város és község esetében) a szegregációs mutató határértéke szegregált terület esetében nagyobb egyenlő, mint 50 % és a területen élő népesség száma eléri az 50 főt. A szegregációval veszélyeztetett területen a mutató határértéke nagyobb egyenlő, mint 40 %, de kisebb, mint 50 % és a területen élő népesség száma eléri az 50 főt.

A KSH adatszolgáltatása alapján a szegregációs mutató 50 %-os határértéke mellett nem található szegregátum.

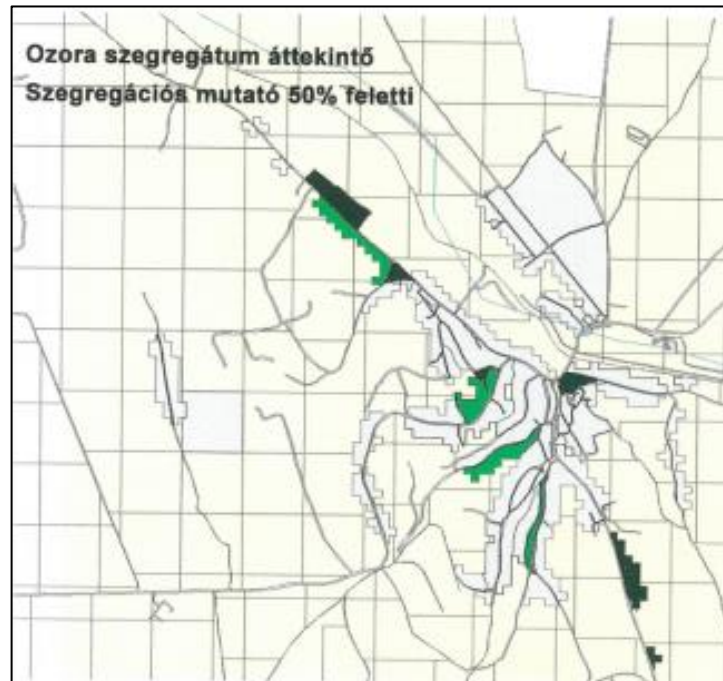
A községben három szegregációval veszélyeztetett tömb található, melyet az alábbi ábra szemlélteti:

Az 1. szegregációval veszélyeztetett tömböt a Bezerédi u. - Pozsonyi u. határolja. Itt 20 lakás található, melyek 45 %-a alacsony komfort fokozatú. A KSH adatszolgáltatása alapján a komfort nélküli, félkomfortos és szükséglakások aránya a lakott lakásokon belül 42,1 %.

A 2. szegregációval veszélyeztetett tömböt a Kassai u. - Koppány u. - Hegyalja u. alkotja. A szegregátumban 25 lakás van, melynek 32 %-a alacsony komfort fokozatú. A komfort nélküli, félkomfortos és szükséglakások aránya a lakott lakásokon belül szintén 29,2 %.

A 3. szegregációval veszélyeztetett részt a Mártírok útja – Körtélyvölgy u. – és a belterület veszi körül. Itt a lakásállomány száma 25 db. Ezen lakások 84 %-a alacsony komfort fokozatú, komfort nélküli, félkomfortos és szükséglakások aránya a lakott lakásokon belül 82,6 %.

3.3.3. Egyéb szempontból beavatkozást igénylő területek lehatárolása, térképi ábrázolása és helyzetelemzése

A település nem rendelkezik egyéb szempontból beavatkozást igénylő területekkel.

OZORA KÖZSÉG

TELEPÜLÉSFEJLESZTÉSI KONCEPCIÓJA

VÉLEMÉNYEZÉSI ANYAG

2019.

HATÁROZATI JAVASLAT TELEPÜLÉSFEJLESZTÉSI KONCEPCIÓ ELFOGADÁSÁHOZ

Ozora Község Képviselő-testülete
...../2019. (.....) számú önkormányzati határozata
Ozora község településfejlesztési koncepciójának elfogadásáról

Ozora Község Önkormányzatának Képviselő-testülete az épített környezet alakításáról és védelméről szóló 1997. évi LXXVIII. törvény 9/A § (1) bekezdése és a településfejlesztési koncepcióról, az integrált településfejlesztési stratégiáról és a településrendezési eszközökről, valamint egyes településrendezési sajátos jogintézményekről szóló 314/2012. (XI. 8.) Kormányrendelet 5. § (1) bekezdése felhatalmazásával élve az alábbi döntést hozza:

Ozora Község Önkormányzata Képviselő-testülete Ozora Község településfejlesztési koncepcióját az alábbi melléletekkel jóváhagyja:

Megalapozó vizsgálat:	1. melléklet
Településfejlesztési koncepció:	2. melléklet

.....
polgármester

.....
jegyző

2. melléklet

Ozora község településfejlesztési koncepciója

Tartalom

A településfejlesztési koncepció rövid összefoglalása	4
1. JÖVŐKÉP	4
1.1. A település jövőképe a társadalmi, gazdasági, táji, természeti és épített környezetére vonatkozóan	4
1.2. A településfejlesztési elvek rögzítése	5
2. CÉLOK	6
2.1. A település átfogó fejlesztését szolgáló célok meghatározása.....	6
2.1.1. Átfogó fejlesztési célok - figyelembe véve a 2014-2020 időszakra meghatározott Operatív Program céljait.....	6
2.1.2. A község átfogó fejlesztési céljai a három alappillér (társadalom, környezet, gazdaság) vonatkozásában	7
2.2. Részcélok és a beavatkozások területi egységeinek meghatározása	7
2.2.1. Társadalom: A település népességének megtartása, életszínvonalának növelése	7
2.2.2. Környezet: A természeti és épített környezet megóvása, a települési környezet fenntartható fejlesztése	8
2.2.3. Gazdaság: A helyi gazdaság fejlesztése	9
2.2.4. A jövőkép, a településfejlesztési elvek, az átfogó cél és a részcélok kapcsolata	10
2.2.5. A fejlesztési célok értelmezése az egyes településrészekre	10
3. KIINDULÓ ADATOK A TOVÁBBI TERVEZÉSI FELADATOKHOZ	12
3.1. A stratégiához és a településrendezési eszközök készítéséhez szükséges társadalmi, gazdasági és környezeti adatok meghatározása	12
3.1.1. Demográfiai adatok	12
3.1.2. Gazdasági adatok	12
3.1.3. Környezeti adatok	13
3.2. A meghatározott területigényes elemek alapján javaslat a műszaki infrastruktúra fő elemeinek térbeli rendjére és a terület-felhasználásra irányuló településszerkezeti változtatásokra	14
3.2.1. Közlekedés	14
3.2.2. Új gazdasági területek kijelölése	15
3.2.3. Új lakóterületek kijelölése	15
3.2.4. Közfényszórók fejlesztése	15
3.3. Az örökségi értékek és a védettség bemutatása, javaslatok az örökség védelmére és az örökségi érték alapú, fenntartható fejlesztésére	16
4. A MEGVALÓSÍTÁS ESZKÖZEI ÉS AZOK NYOMONKÖVETÉSE	17
4.1. A koncepció megvalósítását szolgáló eszköz- és intézményrendszer.....	17
4.2. Javaslat a koncepció és a változások nyomon követésére, a felülvizsgálat rendjére	17

A településfejlesztési koncepció rövid összefoglalása

A település legfontosabb fejlesztési szándékai:

- gazdasági területek bővítési lehetőségének biztosítása;
- a község szennyvízcsatornázása;
- a közúti kapcsolatok fejlesztése;
- az illegális hulladék-lerakások megszüntetése;
- a turizmus fogadó-készségének (szállásférőhely, attrakciók) fejlesztése;
- országos kerékpárút megvalósítása a Sió töltésén;
- a vízi-turizmus fejlesztése a Sión.

1. JÖVŐKÉP

1.1. A település jövőképe a társadalmi, gazdasági, táji, természeti és épített környezetre vonatkozóan

- a) A község a jövőben jó életminőséget biztosító, a helyi adottságokat figyelembe vevő, identitását megtartó, fenntarthatóan fejlődő településsé kíván válni.
- b) A község hosszútávon a település természeti, kulturális, történeti értékekben gazdag adottságaira alapozva a helyi társadalom, a gazdaság és a természeti környezet három alappilléreire alapozza fejlődési pályáját.
- c) A község a szomszédos településekkel (Tamási, Pincehely, Tolnanémedi, Simontornya, Fürged) jó viszonyt ápol és együttműködik.
- d) Kiemelt cél a helyben történő foglalkozást nyújtó munkahelyek számának növelése.
- e) Az Önkormányzat a helyben működő vállalkozásokat fontosnak tartja és működésüket az önkormányzat lehetőségeinek keretei között segíti.
- f) A község teljeskörű alapfokú ellátással rendelkezik, amelyeket folyamatosan tovább fejleszt a közigazgatás, az oktatás-nevelés, az egészségügyi és szociális ellátás, a lakossági szolgáltatások és a település identitását, közösségi életét segítő funkciók területén.
- g) A Simontornya – Iregszemcse térségi jelentőségű mellékút települést elkerülő szakasza megépítésének szorgalmazásával a lakóterületeit élhetőbbé és biztonságosabbá kívánja tenni.
- h) Az Önkormányzat a lakókörnyezet rendezettségének fokozására és a természeti környezet védelmére irányuló intézkedésekkel kívánja a lakosság életkörülményeit javítani.
- i) Az Önkormányzat elősegíti a helyi társadalom kohéziójának erősödését.
- j) A település az idegenforgalom fejlesztését a Tamási térségében tervezett természetjáró és vadász-turizmusra, a Sió-menti kerékpáros és vízi-turizmusra, valamint a 61. út menti Dunaföldvár, Simontornya, Ozora, Döbrököz és Dombóvár vár-túra útvonalára építi.

1.2. A településfejlesztési elvek rögzítése

A településfejlesztési elvek az Országos Területfejlesztési Koncepció alapján kerültek meghatározásra:

a) Szubszidiaritás és decentralizáció

A szubszidiaritás és decentralizáció elve alapján a területpolitikában egy térség fejlesztését azon a legalacsonyabb területi szinten kell kialakítani és végrehajtani, ahol a feladat elvégzéséhez a legtöbb információ áll rendelkezésre, és a legtöbb érdek kapcsolódik a feladat megvalósításához.

b) Térségi és táji szemlélet, valós térszerveződések követése

A településfejlesztési intézkedések hatása nemcsak a település közigazgatási határain belül érződhet, hanem a térséget, valamint a tájat is befolyásolhatja. A táji és természeti környezeti elemek által meghatározott és a társadalmi gazdasági tevékenységek által alakított területi rendszerek, melyekben az egyes tájalkotó elemeket (domborzat, talaj, vízrajz, növény és állatvilág, társadalom) érintő beavatkozások kihatással vannak a többi elemre is, valamint a helyi gazdasági és társadalmi tevékenységeket is befolyásolják. Ezért a fejlesztések során a beavatkozás célterületét érintő tájak sajátosságait, változásait, működési mechanizmusát is figyelembe kell venni.

c) Fenntarthatóság elve

A fejlesztési beavatkozások esetében a fejlesztések alapját adó erőforrás gazdálkodás nem veszélyeztetheti a jövő generációinak esélyét arra, hogy szükségleteiket biztonságosan kielégítsék. A fenntartható települési rendszerekben a helyi gazdasági folyamatok nem veszélyeztetik a helyi természeti és épített környezetet, nem okozzák az erőforrások kimerülését.

d) Rendszerszemlélet, programozás, integrált fejlesztés

A településfejlesztési politikának fokozottan figyelembe kell vennie a nemzeti, térségi szintű gazdasági, társadalmi törekvéseket a fejlesztéseknél. A helyi adottságokon alapuló cselekvési terveket kell alkotni, nem elegendő a már bekövetkezett változásokra megfogalmazni válaszingtézkedéseket. A fejlesztéseknek az átfogó jövőkép megvalósulását kell segíteniük, egymásra épülő intézkedések láncolatát alkotva.

e) Hatékonyság és koncentráció

A településfejlesztési koncepció a hatékonyság elvének érvényesítésére törekszik a legkritikusabb pontokon történő, leghatékonyabb beavatkozás érdekében.

f) Nyilvánosság, partnerség

A nyilvánosság és a közösségi részvétel a településfejlesztési ügyekben korunkban egyre nagyobb hangsúlyt kap. A településfejlesztési koncepció tartalmát a lakossággal, a helyi társadalmi és civil közösségekkel, egyesületekkel és a helyi gazdasági szereplőkkel egyeztetni kell, aminek menetét a partnerség rendje szabályozza.

g) Átláthatóság, monitoring és értékelés

A településfejlesztés egy állandó folyamat, mely csak a települési közösség akaratával egységben valósítható meg, folyamatos értékelések mellett, hogy az esetlegesen jelentkező nemkívánatos tendenciák mielőbb megfékezhetők legyenek.

2. CÉLOK

2.1. A település átfogó fejlesztését szolgáló célok meghatározása

A település átfogó fejlesztését szolgáló céljai a megalapozó vizsgálatban meghatározott adottságok ismeretében kerültek meghatározásra.

Elsődleges cél az életminőség javítása, a település népességmegtartó képességének fejlesztése, a természeti és kulturális erőforrásokhoz történő alkalmazkodás, a táji, települési hagyományokra építkezés, a természeti környezet értékeinek megőrzése.

2.1.1. Átfogó fejlesztési célok - figyelembe véve a 2014-2020 időszakra meghatározott Operatív Program céljait

a) Térség-specifikus erőforrásokra épülő, azokat gyarapító gazdasági növekedés és foglalkoztatás-bővítése:

- Helyi- és térségi erőforrások hasznosítása, gazdagítása (gazdaságfejlesztés);
- Tamási város és a városkörnyék együttműködésének javítása;
- A térség foglalkoztatási potenciáljának bővítése;
- Térségi szinten meghatározó ágazatok (mezőgazdaság, ipar, idegenforgalom) fejlesztése.

b) Élhető és az üzleti szereplők számára vonzó település kialakítása:

- Lakókörnyezet minőségének javítása;
- Környezeti, egészségügyi paraméterek javítása;
- Fizikai aktivitást szolgáló rekreációs lehetőségek kínálatának bővítése;
- Napi tevékenységek ellátását szolgáló, helyi igényekre szabott közlekedési és egyéb közszolgáltatási tevékenységek biztosítása;
- Munkavállalókat és a munkába járást támogató települési környezet, infrastruktúra, közszolgáltatás működtetése;
- A gyermekvállalási kedv fokozása (pl. gyermek- és családbarát közterületi és közszolgáltatási beavatkozásokkal);
- Egészséges szabadidő eltöltés feltétel-rendszerének biztosítása;
- Egészségügyi szolgáltatások fejlesztése.

c) Helyi közösségek megerősítése és öngondoskodó képességük javítása:

Átfogó cél, hogy a helyi társadalom képes legyen kialakítani a saját jövőképét, feltárni belső erőforrásait és megvalósítani az ezekre épülő fejlesztéseket.

Célok:

- A közösség-vezérelt helyi fejlesztések támogatása;
- A vidéki és városi közösségek partnerségi kapcsolatának elősegítése, erősítése;
- A község lakóinak és társadalmi szervezeteinek a gazdasági és közéletbe való hatékony bekapcsolódásának elősegítése, ösztönzése.

2.1.2. A község átfogó fejlesztési céljai a három alappillér (társadalom, környezet, gazdaság) vonatkozásában

a) Társadalom: A település népességének megtartása, életszínvonalának növelése

Az Önkormányzat fő céljai közé tartozik népesség fogyásának megállítása, a tendencia megfordítása. Ennek érdekében meg kell őrizni és fejleszteni kell a helyi munkalehetőségeket, a meglévő ellátásokat és szolgáltatásokat mind az oktatás, az egészségügyi és szociális ellátás, az igazgatás és a közművelődés területén.

Fontos célkitűzés a település kulturális értékeinek megőrzése és minél szélesebb körben történő bemutatása.

b) Környezet: A természeti és épített környezet megóvása, fenntartható fejlesztése

A település természeti- és épített környezeti értékeit meg kell óvni. A fenntartható fejlődés elveinek figyelembe vétele mellett a természeti értékeket bemutatathatóvá kell tenni. Az épített örökség emlékeinél a bemutatathatóság mellett az építészeti értékeket megtartó funkciók (lakó-, közösségi-, turisztikai) megtalálása és megvalósítása is fontos feladat.

A települési környezet javításának kiemelt területe a közlekedési és közmű-ellátási infrastruktúra fejlesztése.

A település energiagazdálkodásának optimalizálása érdekében ösztönözni kell a környezetbarát megújuló energetikai rendszerek elterjedését.

c) Gazdaság: A helyi gazdaság fejlesztése

A népességmegtartó képesség javítása szempontjából legfontosabb a helyi munkahelyek teremtése, elsődlegesen a versenypiaci szereplők oldaláról, másrészt az Önkormányzat részéről.

A település természeti és épített környezeti, valamint kulturális értékeire alapozva cél a turizmusba történő egyre intenzívebb bekapcsolódás.

2.2. Részcélok és a beavatkozások területi egységeinek meghatározása

2.2.1. Társadalom: A település népességének megtartása, életszínvonalának növelése

a) Az alapellátás fejlesztésére, egészségügy fejlesztésére irányuló javaslatok:

- Megfelelő színvonalú egészségügyi alapellátás biztosítása, valamint az egészségügyi infrastruktúra (épület és eszközállomány) fejlesztése.
- A környékbeli kórházak (Szekszárd, Dombóvár, Siófok) elérhetőségének javítása.
- Egészséget befolyásoló tényezőkről (pl. táplálkozásról, dohányzásról, mentális egészségről, tudatmódosító szerek használatáról) szakmai programok, tájékoztatók tartása
- A helyi alapellátásban dolgozók bevonásával települési egészségterv elkészítése.
- Szűrővizsgálatok elérésének lehetővé tétele helyben, vagy környékbeli településen.
- Az egészségügyben dolgozók számára kedvező foglalkoztatási feltételek biztosítása.

b) A település népességmegtartó erejének fokozására irányuló javaslatok:

- A lakosság helyben maradását elősegítő fejlesztések: helybeli foglalkoztatási lehetőségek bővítése, az alapellátás biztosítása, az életminőség javítása, más településeken található munkahelyek megközelíthetőségének javítása (tömegközlekedés).

- A helyben történő foglalkoztatásra, valamint Tamási közelségére alapozva minőségi lakóterületek, zöldterületek, játszóterek kialakítása, amely segíti a családok letelepedését.
- A család és a munkahely összehangolását segítő gyermekjóléti és szociális nappali szolgáltatások infrastruktúrájának további kialakítása, fejlesztése (pl. bölcsőde, családi napközi). Ennek fejlesztése történhet helyben, illetve más településsel, településekkel társulva.
- A lakóterületek színvonalának javítása (burkolt utak, járdák, közművek, zöldterületek, utcafásítás).

c) Oktatás, kultúra, humán infrastruktúra fejlesztésére irányuló javaslatok:

- Az oktatási létesítmények és háttéreszközeik folyamatos fejlesztése.
- Az általános iskola és az óvoda színvonalának folyamatos emelése, a fenntarthatóság, az esélyegyenlőség, a fizikai és infokommunikációs akadálymentesítés, valamint a környezettudatosság elveit figyelembe véve.
- A községi könyvtár színvonalának, kínálatának fejlesztése eszközbeszerzéssel, programok szervezésével.
- A művelődési ház felszereltségének fejlesztése a helyi közösségi és ifjúsági aktivitás feltételeinek javítása érdekében.
- A település és a környék természeti és épített környezeti értékeinek, a helyi hagyományok, a település történetének bemutatása, ismertetése elsősorban a fiataloknak szervezett programokkal.
- A szakképzett munkaerő helyben tartását segítő intézkedések megtétele.
- A civil szervezetek működésének, tevékenységének támogatása, összehangolása.

d) Szociális szolgáltatások fejlesztésére irányuló javaslatok:

- A szociális ellátás színvonalának fejlesztése a gyermekjóléti szolgáltatás, a gyermekek napközbeni ellátása terén.
- Az időskorúak ellátási rendszerének javítása, a házi segítségnyújtás fejlesztése.
- Jelzőrendszeres házi segítségnyújtás kialakítása.
- Képzések szervezése, tanfolyamok elérhetővé tétele a tartósan munkanélküliek, hátrányos helyzetűek számára.

2.2.2. Környezet: A természeti és épített környezet megóvása, a települési környezet fenntartható fejlesztése

a) A környezetvédelemre, természetvédelemre és az épített környezet védelmére irányuló javaslatok:

- A zavaró hatású gazdasági tevékenységek megfelelő védőtávolságának biztosítása településrendezési eszközökkel.
- A szakszerűtlenül megépített, bizonytalan szigetelésű szennyvíz-szikasztók, szennyvíztárolók megszüntetése.
- A szelektív hulladékgyűjtés fejlesztése, az illegális hulladéklerakások megszüntetése a település teljes területén.
- A külterületi utak megerősítése.

- Vízkár-megelőző intézkedések.
- A külterület tájképi értékeinek megőrzése, a helyi védelemre érdemes természeti területek, művi értékek feltérképezése, helyi rendelettel történő védelem alá helyezése.
- A klímaváltozás kedvezőtlen hatásait csökkentő helyi alkalmazkodási stratégiák meghatározása (zöldterület fejlesztési program, helyi termék előállítás és fogyasztás elősegítése, házi komposztálás és csapadékvíz gyűjtés lehetőségének biztosítása, talajvédő fölművelési módszerek népszerűsítése).

b) **A lakosság életkörülményeinek folyamatos javítására irányuló javaslatok:**

- A munkába járás infrastrukturális feltételeinek biztosítása az igényekhez hangolt helyközi járatok, akadálymentes várakozóhelyek kialakításával.
- Községi- és sportlétesítmények, valamint közterületek akadálymentesítése.
- Közbiztonság javítása a rendőrség és polgárőrség együttes segítségével.
- A közterületek, közparkok, települési zöldfelületek folyamatos karbantartása, fejlesztése.
- A belterületi utak burkolatainak megerősítése, járdák létesítése szükség szerint.

c) **A település esztétikusabbá tételére irányuló javaslatok:**

- A település életében meghatározó, köztulajdonban lévő tárgyi, építészeti, műemléki vagy helyi védettség alatt álló értékek igény szerinti értékmegőrző felújítása, fejlesztése.
- A közigazgatási és közszolgáltatási funkciót ellátó épületek (községháza, általános iskola, óvoda, művelődési ház, stb.) jó karban tartása.
- A közterületek rendezettségének fokozása.
- A településen található természeti és épített örökség megóvása.

2.2.3. Gazdaság: A helyi gazdaság fejlesztése

a) **Munkahely-teremtésre, gazdaságfejlesztésre, a helyben foglalkoztatottság növelésére, tartós munkanélküliség kialakulásának megakadályozására irányuló javaslatok**

- A helyi vállalkozások működésének segítése.
- Új vállalkozások számára új gazdasági területek kijelölésével letelepedési lehetőség biztosítása.
- A gazdasági területeken a helyi sajátosságokon alapuló mezőgazdasági, valamint a környezetet nem zavaró ipari és szolgáltató tevékenységek megtelepedésének ösztönzése.

b) **A mezőgazdaság fejlesztése**

- Az időjárástól független, egész évben használható külterületi utak kiépítésével, a hiányzó infrastruktúra kialakításával a termelési lehetőségek javítása.
- A termelőket összefogó, érdekeiket a természetben, tárolásban, szállításban és az értékesítésben képviselő és segítő szervezet (szövetkezet) létrehozása.
- A nagytáblás mezőgazdasági területek mellett a kiskertek művelésének ösztönzése helyi „kézműves” termékek előállítása céljából.
- A termőföldeken a piac által keresett termények termesztése.
- A belvízveszélyes területek lehetőség szerint extenzív állattartás céljára hasznosítandók.

- A nagytáblás mezőgazdasági művelés esetében törekedni kell a piaci igényekhez alkalmazkodó, sokszínű növénykultúra kialakítására.
- Növénytermesztésnél a kertészeti kultúrák (szőlő-, gyümölcs-, zöldség-termesztés) fejlesztése támogatandó.
- A településrendezési eszközökben a fenntartható fejlesztés figyelembe vételével a tevékenységhez szükséges építési feltételek meghatározása szükséges.

c) **A turizmus fejlesztése**

- A helyi és a környékbeli látványosságok (ozorai vár, simontornyai vár, tamási termálfürdő) között tanösvények, kerékpárutak kialakítása javasolt külön program alapján.
- Helyi szálláshelyek (falusi turizmus), és programkínálat bővítése, a résztvevők segítése.
- Településmarketing erősítése, amely tudatosan és szervezeten dolgozza ki a települési célokat, elképzeléseket a turizmus területén is: a település és környékét bemutató népszerűsítő kiadványok készítése, az interneten való folyamatos megjelenés biztosítása.

2.2.4. A jövőkép, a településfejlesztési elvek, az átfogó cél és a részcélok kapcsolata

A település prognosztizált kívánatos jövőképe a településfejlesztési elveken nyugvó átfogó, illetve részcélok összehangolt megvalósításával teljesülhet.

A község településfejlesztési koncepciójának célrendszere illeszkedik a település megalapozó vizsgálatában feltárt adottságokhoz.

Az önkormányzat a szubszidiaritás elvét alkalmazva kötelező feladatain túlmenően a helyi közösség életminőségét javító intézkedéseket a partnerségi egyeztetések alkalmazásával a lakosság részvételével, véleményének bevonásával dolgozza ki.

A célok megvalósítása is fenti elven történik. A műszaki jellegű fejlesztések megvalósítása helyi vállalkozások bevonásával munkahely-teremtést, valamint a megvalósított fejlesztéshez való szorosabb kötődést eredményezhet a lakosság körében.

A település közigazgatási határain túlnyúló fejlesztéseknél a térség és a táj adottságait figyelembe kell venni. A településen túlmutató műszaki fejlesztéseknél - pl. kerékpárút, országos közút - már a fejlesztési elképzeléseknél, a településrendezési eszközök készítésénél fontos a térségi szempontok és a földrajzi adottságok figyelembevétele, a környező települések hasonló jellegű fejlesztési elképzeléseinek kellő ismerete.

A településfejlesztésben a partnerség elvének is érvényesülnie kell. A településfejlesztési koncepció egyeztetésénél a jogszabályban meghatározott államigazgatási szervek megkeresése mellett a partnerség elve alapján fontos a helyi társadalom, a civil szervezetek megkeresése, tájékoztatása.

A településfejlesztési koncepcióban szereplő célok, részcélok megvalósulását, a fejlesztési elképzelések aktualizálását az önkormányzatnak célszerű kellő gyakorisággal (lehetőség szerint akár évente) értékelni.

2.2.5. A fejlesztési célok értelmezése az egyes településrészekre

a) Belterület (településközpont és jellemzően családi házas területek)

A „Társadalom” fejezetben megfogalmazott átfogó fejlesztési célok és az ahhoz kapcsolódó részcélok: az oktatás, kultúra, humán infrastruktúra, a szociális szolgáltatások, az alapellátás, az egészségügy fejlesztése, a népességfogyás megállítása, a település népességmegtartó erejének fokozása (lásd részletesen: 2.2.1. a), b), c), d) pontok) a község belterületét érintik és ott valósítandók

meg. A belterületen található a település intézményei és azok a közösségi épületek, terek, ahol a fenti részcélok megvalósítása értelmezhető.

A természeti és épített környezet megóvásához, a települési környezet fenntartható fejlesztéséhez rendelt részcélok zöme is a belterületen valósítható meg, különös tekintettel a település esztétikusabbá tételére és a lakosság életkörülményeinek javítására vonatkozóan. (lásd részletesen: 2.2.2. a), b), c) pontok).

A helyi gazdaság fejlesztésére irányuló részcélok közül a nem zavaró gazdasági tevékenységek megtelepedése a cél, amelyek lehetőség szerint a helyi sajátosságokon alapulnak.

A 2.2.3. c) pontokban foglalt részcélok teljesítésével a turizmus fejleszthető mind a belterületen, mind pedig a szőlőhegyi területeken is, amely a gazdaság egyéb ágazatai mellett egyre nagyobb szerepet kap. Az értékes épített örökség bemutatása, látogathatóvá tétele javasolt (pl. tájház) létrehozásával.

b) Külterület

A központi belterületen kívül (Döbrentepusztá) élő, egyre csökkenő létszámú lakosság számára is biztosítani kell az emberhez méltó életfeltételeket, környezetet. Az oktatás, kultúra, humán infrastruktúra, a szociális szolgáltatások, az egészségügy fejlesztésére vonatkozó részcélok belterületen valósulnak meg, de lehetővé kell tenni a külterületen élők számára is azok könnyű elérhetőségét, használatát.

A külterületek vonatkozásában fontos az egyedülálló idősök rendszeres segítése, mivel tanyagondnoki szolgálat nem működik a településen.

A külterület nagy részét termőföldek alkotják, amelyek a mezőgazdaság, mint a település legjelentősebb gazdasági ágazatának alapjául szolgálnak.

A 2.2.3. b) pont a mezőgazdaság fejlesztésére irányuló részcélokat fogalmazza meg, amelynek nagy része a külterületen valósítható meg.

A munkahelyteremtés, gazdaságfejlesztés, a helyben foglalkoztatottság növelése, jövedelemszerzési lehetőségek megteremtése, mint rész cél (lásd részletesen: 2.2.3. a) pont) a külterületi meglévő és tervezett gazdasági területek esetében is megvalósítandó.

Környezetvédelem, természetvédelem, épített környezet védelme

A külterületen (szőlőhegy, majorok) a még megtalálható szakszerűtlen, szivárgó szennyvíztárolók, trágyatárolók feltérképezése, megszüntetése, valamint az illegális hulladéklerakások megszüntetése szükséges.

A természetvédelem szempontjából frekvenciált területeken a környezetkímélő gazdálkodást kell előtérbe helyezni.

A külterületen élő lakosság életkörülményeinek folyamatos javítása

A külterületen élő lakosság számára az útburkolatok rendbetétele, egészséges ivóvíz biztosítása szükséges.

A településrész esztétikusabbá tétele

A mezőgazdasági üzemi telephelyeket védőfásítással javasolt körülvenni.

Turizmus fejlesztése

A turizmus palettájának színesítésére a szőlőhegyi területek (borturizmus), valamint Kulapuszta major épületeinek hasznosítása kínálnak lehetőséget.

3. KIINDULÓ ADATOK A TOVÁBBI TERVEZÉSI FELADATOKHOZ

3.1. A stratégiához és a településrendezési eszközök készítéséhez szükséges társadalmi, gazdasági és környezeti adatok meghatározása

A fejezetre vonatkozó részletes adatokat a településfejlesztési koncepció mellékletét képező „**Ozora község megalapozó vizsgálata a településfejlesztési koncepcióhoz 2019.**” című anyag tartalmazza.

3.1.1. Demográfiai adatok

A község lakónépességének alakulása:

Év	1900	1910	1920	1930	1941	1950	1960	1970	1980	1990	2001	2011	2018
Fő	4947	5091	5098	4590	4672	4600	3843	2943	2586	2107	1872	1737	1658

Országos tendencia a népesség fogyása, a társadalom előregedése, ez alól Ozora sem kivétel. A település periférikus fekvése és a munkalehetőségek szűkös volta miatt az utóbbi évtizedekben a népességszám rohamosan csökkent.

Az ilyen helyzetben lévő települések önerejükből reális eséllyel nem lesznek képesek a népesség belátható időn belüli teljes erózióját megállítani, ehhez központilag irányított falufejlesztési- és a hátrányos helyzetű térségekre – mint pl. a Dél-Dunántúl jelentős része - koncentrált vidékfejlesztési politika következetes alkalmazására lenne szükség.

3.1.2. Gazdasági adatok

A KSH adatai szerint a helyben élő foglalkoztatottak száma 2011-ben 464 fő volt, ebből 346 fő helyben dolgozott, 118-an pedig elingáznak. Az elingázók egy része a közeli Tamásiba, más részük (79 fő) viszont távolabbra (főként Székesfehérvár) jár. Más településről csak 22 fő járt Ozorára dolgozni.

Az egyik legnagyobb helyi foglalkoztató az Önkormányzat, amely a közalkalmazottakon kívül nagyobb számú közfoglalkoztatottat is foglalkoztat. A közigazgatásban 12-13 fő, az oktatási-nevelési intézményekben (iskola + óvoda) 33 fő dolgozik.

Jelentősebb helyi vállalkozások:

- 1) FITOCOOP Mezőgazdasági beszerző, értékesítő és Szolg. Szövetkezet (gabonakereskedelem)
- 2) Ozorai Agrokem Bt. (gabonatermesztés)
- 3) CSEPA Kft. (gabonatermesztés)
- 4) dr. Csepregi Veronika egyéni vállalkozó (gabonatermesztés)
- 5) Ozorai TÁP Kft. (sertéstenyésztés)
- 6) VERVOKA FARM Kft. (szarvasmarha tenyésztés)
- 7) Pallós János egyéni vállalkozó (növénytermesztési szolgáltatás)
- 8) KOP-KA Zrt. (élelmiszer kereskedelem)
- 9) Kovácsné Nyíri Éva egyéni vállalkozó (játék-kiskereskedelem)
- 10) NÉVI Sütőde Kft. (pékáru készítés)
- 11) BUBUC Bt. (általános járóbeteg-ellátás)
- 12) PÉME Kft. (szállítás)

3.1.3. Környezeti adatok

a) Elhelyezkedés, közlekedés

Ozora község Tolna megye északi részén, közúton Simontornyától 13, Tamásitól 23, Pakstól 45, Siófoktól 62, Szekszárdtól 65, Székesfehérvártól 82, Budapesttől 137 km-re fekszik.

A település közlekedési kapcsolatai nem a legkedvezőbbek: a 6407. sz. út keletre Simontornya (és onnan Székesfehérvár, Siófok, Budapest felé) és nyugatra Fürged felé, a 6408. sz. út Pincehely (és onnan Tamási, Dombóvár, Szekszárd) felé teremt kapcsolatot. Fürgedről burkolt mezőgazdasági úton is el lehet jutni Tamásiba. Ugyanakkor a 6407. út Fürged-Nagyszokoly közti szakasza nincs kiépítve.

Ozorához a legközelebbi vasútállomás Tolnanémediben található, ide azonban nincs közvetlen útkapcsolat. Pincehely vasútállomása 9 km, Simontornya vasútállomása 11 km távolságban érhető el Ozoráról.

A településen légi közlekedés nincs, a legközelebbi repülőtér Siófok-Kilitiben található.

A községen keresztül folyik a Sió-csatorna, azonban a Sió nem minősül hajózható víziútnak, bár ennek megvalósítására régóta léteznek tervek.

b) Épített környezet

A település épületállományának nagy részét családi házas lakóingatlanok képezik. Az épületállomány többi részét az intézmények és vállalkozások épületei alkotják.

A 2018-ban Ozorán 711 lakás volt. Az 1658 fő lakos-számmra vetítve így száz lakásra 233 lakos jut, ami csaknem pontosan megegyezik a Tolna megyei átlaggal (235 fő/100 lakás). *forrás: népesség.com*

c) Természetvédelem

A községben több természetvédelem alatt álló terület található. A közigazgatási terület északi részén Tótipuszt, Halomi-tó és a Névtelen-patak környéke magterületnek, míg a települést átszelő Sió-csatorna völgye, valamint a Döbrönte-erdő egyes foltjai ökológiai folyosónak minősülnek.

Tolna Megye Területrendezési Terve szerint a település belterülete és annak tágabb környezete tájképvédelmi szempontból kiemelten kezelendő terület övezetbe tartoznak.

3.2. A meghatározott területigényes elemek alapján javaslat a műszaki infrastruktúra fő elemeinek térbeli rendjére és a terület-felhasználásra irányuló településszerkezeti változtatásokra

A jelentősebb tervezett településszerkezeti változtatási igények:

3.2.1. Közlekedés

Tolna Megye hatályban lévő Területrendezési Tervének szerkezeti tervlapja egy jelentős Ozorát érintő közlekedés-hálózati fejlesztési elképzelést tartalmaz. A jelenlegi 6407 sz. Simontornya – Ozora – Fürged – Nagyszokoly – Iregszemcse közti országos mellékút „térségi jelentőségű mellékútként szerepel, Ozorát új nyomvonalon délről elkerülve, majd új nyomvonalon Nagyszokolyt északról megkerülve érne el a 65. sz. Szekszárd – Siófok országos főútvonalat.

Ezért a község számára a településfejlesztési koncepcióban megfogalmazható egyik legfontosabb fejlesztés a 6407. út települést dél felől elkerülő nyomvonalának hely-biztosítása.

Emellett kívánatos lenne az Ozora – Felsőnyék, Ozora – Lajoskomárom, az Ozora – Mezőszilas és az Ozora - Tolnanémedi közti közvetlen közúti kapcsolat megteremtése is alsóbbrendű, de télen-nyáron járható szilárd burkolatú közúton.

Az OTTrT. országos kerékpárút-törzshálózat tervezett elemei között szerepel a 62. sz. „Sió-völgyi kerékpárút” Fajsz – Szekszárd – Sióagárd – Kölesd – Sárszentlőrinc – Simontornya – (Ozora) - Szabadhídvég - Siófok nyomvonalon. A megyei területrendezési terv tervlapja szerint a kerékpárút a Sió-csatorna balparti (északi) töltésén tervezett.

A közlekedés egyik idegenforgalmi szempontból különleges jelentőségű ága lehetne a vízi közlekedés, ha megvalósulna a Sió hajózhatóvá tétele teljes hosszon a Balaton és a Duna között. Jelenleg folyik a Sió vízi-túraútvonal létesítése a Sió-projekt I. ütemeként a szekszárdi árvízkaputól Ozoráig (h.i.: 2019. V. 31.). A projekt keretében tervezett 12 kiszálló egyike Ozorán létesül.

3.2.2. Új gazdasági területek kijelölése

A község meglévő és tervezett gazdasági területei:

1. Döbrentepusztai major 091/1-2 hrsz.
2. Szokolyi úti major 0202/4 hrsz.
3. Szárító és környéke 0577/49-56; 0554/1-6; 0548 hrsz.
4. Enyingi úti major 1826 hrsz.
5. Tótipusztai major 0538/2 hrsz.
6. Mártírok úti major 0133/5 hrsz.
7. Névtelen-patak menti major 0560 hrsz.

Fentiek közül fejlesztésre elsősorban a szárító környéki területek kínálóznak.

3.2.3. Lakóterületek fejlesztése

A községben az utóbbi évtizedekben tapasztalt népességfogyási tendencia folytán a csak ritkán fellépő lakásépítési igények a foghíjtelken és bontásra váró lakatlan épületek helyén újabb nagy léptékű lakóterületek kijelölése nélkül is kielégíthetők.

A települési környezet fejlesztése terén a legsürgetőbb feladat a község szennyvízcsatornázásának megoldása.

Szükség lenne a település zöldterületi rendszerének átgondolt fejlesztésére.

3.2.4. Közintézmények fejlesztése

- Polgármesteri Hivatal (Szabadság tér 1.)
- Rendőrség KMB (Kossuth Lajos u. 7/2.)
- Posta (Mártírok u. 1.)
- B3 Takarékszövetkezet (Szabadság tér 2.)
- Illyés Gyula Általános iskola 1-8 évf. (Szabadság tér 11.)
- Mesevár Óvoda (Mártírok u. 7.)
- Háziiorvosi rendelő (Szabadság tér 6.)
- Gyógyszertár (Szabadság tér 6.)
- Védőnő (Mártírok u. 3.)
- Művelődési ház (Mártírok u. 3.)
- Könyvtár (Szabadság tér 11.)
- Sportpálya (1952 hrsz.)
- Temető (új) (Árpád u., 1428 hrsz.)

Új középületek nem tervezettek, felújítás illetve szigetelés tervezett a konyha, az óvoda, a védőnői szolgálat és a művelődési ház esetében.

3.3. Az örökségi értékek és a védettség bemutatása, javaslatok az örökség védelmére és az örökségi érték alapú, fenntartható fejlesztésére

A község jelentős építészeti értékekkel rendelkezik, amely egyrészt a műemlék várnak, templomnak, és Kula-major épületeinek, másrészt a nagyszámú régi szép népi épületnek, valamint az egyházi jellegű szobroknak, kereszteknek köszönhető.

Műemléket érintő átalakítások, felújítások esetén a vonatkozó országos előírásokat kell betartani. A szakmai felügyeletet az illetékes örökségvédelmi hatóság biztosítja.

Az oldaltornácos népi lakóépületeken megfigyelhető a tolnai sváb építészeti karakter hatása, továbbá feltűnő a vallási témájú emlékek (keresztek, szobrok) nagy száma. Az értékek megőrzése helyre- vagy visszaállítása célszerűen települési főépítész szakmai felügyelete mellett történik. A helyi védelem alá tartozó épületekre vonatkozó külön előírások a helyi településképi rendeletben kerültek meghatározásra.

A helyi védelem alatt álló építmények jegyzékét a településképi védelméről szóló 16/2018. (XII. 21.) önkormányzati rendelet tartalmazza.

Az örökségi értékek (műemlékek, helyi védettségek) fenntarthatósága szempontjából fontos a megfelelő funkció megtalálása, az épületek folyamatos használatának biztosítása. A kihasználatlan épületeknek olyan funkciókat kell keresni, hogy a használat során az építészeti értékek lehetőség szerint ne sérüljenek.

Az építészeti értékes épületek, építmények felújítását, jó karbantartását a kötelező előírások mellett az Önkormányzatnak ösztönöznie és lehetőségeihez mérten támogatnia kell. Az Önkormányzatnak fel kell hívnia a tulajdonosok figyelmét a pályázati lehetőségekre, azokon való részvételhez szakmai segítségnyújtás biztosítása javasolt.

A lokálpatriotizmus erősítését segíti ezen értékek honlapon történő közzététele, ismertetése, valamint helyben történő kitáblázása.

A régészeti értékek védelme és fenntarthatósága a rájuk vonatkozó elvek és jogszabályok alapján értelmezendő. A község régészeti lelőhelyekben „gazdag”, az örökségvédelemért felelős minisztertől kapott adatszolgáltatás szerint a település közigazgatási területén 31 db nyilvántartott régészeti lelőhely található. Különösen hasznos lenne a község területén előkerült középkori ferences kolostor maradványainak romkertként történő bemutatása.

4. A MEGVALÓSÍTÁS ESZKÖZEI ÉS AZOK NYOMONKÖVETÉSE

4.1. A koncepció megvalósítását szolgáló eszköz- és intézményrendszer

a) A fejlesztési célok megvalósítását segítő, jelentős beruházással nem járó önkormányzati beavatkozások:

- Településrendezési eszközök elkészíttetése, a koncepcióban szereplő célokhoz szükséges műszaki tartalmak szerepeltetése;
- Befektetők keresése a gazdasági célok eléréséhez;
- A település "reklámozása" a turizmus fejlesztése érdekében;
- Szomszédos, valamint környező önkormányzatokkal való szoros együttműködés, közös kitörési pontok keresése;
- A helyi védelemre érdemes természeti és épített környezet megőrzésének támogatása;
- Helyi adókedvezmények, építési kedv növelése a magántőke helyben tartása, illetve bevonása érdekében.

b) A fejlesztési célok megvalósításához szükséges lehetséges források:

- Európai Unió források (pályázatok, támogatások);
- Állami források (normatív hozzájárulások, kiegészítő támogatási rendszerek, állami pályázatok);
- Önkormányzat saját bevételei.

A község önkormányzatának anyagi lehetőségei behatároltak, ezért kiemelt szerep jut az Európai Unió, illetve állami forráslehetőségek elnyerésének. Emiatt a naprakész pályázat-figyelés, pályázatok írása az Önkormányzat fontos feladata. Valóban közhasznú projektek esetében a szükséges saját erő biztosítására minden lehetséges eszközt meg kell ragadni.

4.2. Javaslat a koncepció és a változások nyomon követésére, a felülvizsgálat rendjére

A változások nyomon követésére és szükség szerinti felülvizsgálatára, korrekciójára - lehetőség szerint évente - a képviselő-testület munkaterve szerint kerül sor.

A települési célok megvalósításához szükséges intézkedések folyamatos nyomon követése kívánatos, amelyre célszerű téma-felelősöket kinevezni.